

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHT OF HOMELAND

Nr. 42 (1341) SPALIO - OCTOBER 16

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275 - 4672

Dvasinės bazės

Pagrindinis mūsų visuomenės ir spaudos dėmesys yra nukreiptas į politines, tautines, visuomenines, kultūrines problemas. Tai matyti ir visuose suvažiavimuose. Juose nuolat gvildinami lietuviškieji rūpesčiai, įieškoma sprendimų, žvelgiama į ateitį. Pvz. Kanados Lietuvių Bendruomenė per savo rinktąją tarybą kasmet apžvelgia savo veiklą centre, apylinkėse, mokyklose, fonduose ir atnaujina, koreguoja bei orientuoja lietuviškąją veiklą. Tai natūralus procesas, kuriam telieka palinkėti nenustoti gyvastingumo. Yra betgi lietuviškajame fronte dar viena sritis, kuri bendriniuose suvažiavimuose nebūna paliečiama, būtent, mūsų parapijos — katalikų ir evangelikų. Tai lietuviškos bazės, kurios dažnai yra užmirštos. Jos yra patikėtos dvasiniams vadovams-kunigams ir komitetams bei taryboms, išlaikomos vien tikinčiųjų aukomis, turi savo pastatus, įstaigas, o JAV-se kaikur net mokyklas. Jų gyvavimas yra tradicinis, pastovus, turįs nusistovėjusias gaires. Jų veikla yra religinė, moralinė, pedagoginė, visuomeninė, tautinė, labdarinė ir iš dalies kultūrinė. Tai dvasinės mūsų bazės, kurios išvystę gyvenime yra didelė atrama, jei tinkamai tvarkomos. Be jų liktų nyki dvasinė tuštuma, kuri verstų įsiekti pakaito pas kitataučius.

Kaip ir visas žmonių gyvenimas, taip ir parapijos neapsieina be problemų. Jos yra priverstos nuolat budėti, kad parapijinis gyvenimas eitų normalia tėkme, kad tautiečiai jaustųsi religinėje ir tautinėje užuovėjoje. Šiuo metu, kai visai išsivijai gresia nureligėjimo ir nulietuvėjimo pavojus, ir parapijos turėtų tai matyti bei atitinkamai veikti. Krikščioniška jų dvasia turėtų ateiti į pagalbą tiems, kurie yra grėsmėje, pavojuje. Jeigu misijonieriai vyksta gelbėti žmonių ir tolimus kraštus, tai savieji parapijų misijonieriai turėtų gelbėti savo pavestuosius. Žmogaus tautybė, kultūra yra dvasinė vertybė, glaudžiai susijusi su religiniu jo turiniu. Dėlto ji turi rasti atitinkamą vietą ir praktiniame gyvenime. Jei parapija to nepaiso ir aktyviai vykdo savo žmonių nutautinimą amerikinės, kanadinės ar kitokios integracijos vardu, nusikalsta krikščioniškajai misijai, kuriai ji atstovauja. Yra atvejų, kur parapija, nežiūrint visų pastangų, turi nusilenkti bendrajam nutautėjimo procesui, ateinančiam visais kitais kanalais. Čia jau ne parapijos ir ne jos vadovų kaltė. Už tai ji neatsakinga. Jai belieka tik apgailėti susidariusią būklę. Bet ji atsakinga už savo pasyvumą, už nesirūpinimą savosios bazės lietuviškumu. Ji turėtų neužmiršti, kad išnykus lietuviškumui, išnyksta ir pačios parapijos egzistencijos pagrindas. Dėlto tautinės parapijos uždavinys — išlikti ne tik krikščioniška, bet ir lietuviška.

Netenka abejoti, kad parapijų uždaviniai dideli, bet didelės yra ir jų problemos — ne tik finansinės, bet ir religinės, moralinės bei tautinės. Gaila, kad jos nėra sprendžiamos bendru, plačiu mastu. Tiesa, Amerikos Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės negausiuose savo suvažiavimuose kartais bando vieną kitą problemą gvildinti, bet tikrai savo tarpe. Mūsų gi laikais tos problemos nėra vien kunigų rūpestis. Jos turėtų būti svarstomos, gvildenos, diskutuojamos bendruose kunigų ir pasauliečių suvažiavimuose. Panašius suvažiavimus bando organizuoti Kanados Lietuvių Katalikų Centras. Š.m. lapkričio 1 d. jo rengiamame suvažiavime numatomas atkreipti ypatingas dėmesys į lietuviškąsias parapijas. Jų vadovai yra paprašyti padaryti pranešimus apie savąsias parapijas, jų rūpesčius, sutinkamas kliūtis, pasiekus laimėjimus, išgyventus pralaimėjimus, mesti žvilgsnį į netolimą ateitį, pateikti praktinių sugestijų ir nurodyti, kokia pagalba joms yra reikalinga. Jei pageidauti pranešimai bus gerai paruošti, bus aiškiai matyti dabartinė parapijų bei kapelionų būklė. Iš to plauks išvados, rodančios kelius ateities veiklai. Be apdairaus žvilgsnio dvasinės mūsų bazės gali tapti tuščiomis tvirtovėmis. Dėlto ir visuomenė, ir tiesiogiai atsakingiesiems turi rūpėti, kad parapijos, kaip religinės bendruomenės, išliktų tvirtomis atramomis. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Ir vėl streikas?

Kanados 22.000 paštininkų streikas gali prasidėti kiekvienu momentu, galbūt jau net šią savaitę. Tarpininkų komisija; vadovaujama Kvebeko augštesniojo teismo teisėjo J. Moisan'o paštininkams pasiūlė savitinių atlyginimų padidinimą \$68 per 30 mėnesių. Kadangi jų sutartis jau yra pasibaigus 1974 m. gruodžio 31 d., už šiuos metus paštininkai iš karto gautų apie \$1.400 papildą. Pasiūlytasis atlyginimų padidinimas siekia apie 38% ir yra labai panašus į laikkaniečių unijos priimtąjį šių metų pavasarį. Siūlomųjų sutarčių taipgi užtikrina nuolatinį atlyginimų didinimą, susietą su pragyvenimo pabrangimu. Paštininkų unijos vadas skotas J. Davidson tarpininkų pasiūlymą jau atmetė. Unija vis dar kartoja fantastinį reikalavimą atlyginimus padidinti 71% per vienerius metus ir įvesti 30 valandų darbo savaitę su 40 darbo valandų atlyginimu. Jeigu unijos nariai balsavimu pritaris J. Davidsoni bei kitiems savo vadams, streikas bus neišvengiamas. Pašto ministeris B. Mackasey skelbiai neturįs jokių teisių daryti didesnių nuolaidų. Pasak jo, jeigu streikas įvyks, gali būti ilgas. Paštas ketina veikti ir streiko metu — aptarnaus prižiūrėtojai.

"Toronto Sun" ir kiti dienas.

Čiai primena pašto ministeriui B. Mackasey, kad ilgas streikas baigtųsi neišvengiamu bankrotu visos eilės įmonių, kurios remiasi pašto paslaugomis. Dienraštis siūlo imtis parlamentinių priemonių streikui pašalinti arba perduoti pašta privačiai bendrovei. Politinis "Toronto Sun" komentatorius D. Fisher, buvęs NDP socialistų parlamento atstovas, unijų šalininkas ir daugkartinis tarpininkas naujų sutarčių derybose, šį kartą griežtai pasisako prieš paštininkų unijos nerealius reikalavimus. Jo nuomone, kaltė tenka Montrealio paštininkų unijos vadui M. Perreault, kuris yra pagrindinis perdauk karingo L. Laberge rėmėjas Kvebeko Darbo Federacijoje. M. Perreault kontroliuoja paštininkų balsus Kvebeke ir Atlanto provincijose. D. Fisher reiškia viltį, kad paštininkai kitose Kanados provincijose už naująją sutartį pasisakantais balsais įrodys savo unijos vadų kvailumą.

Premjeras P. E. Trudeau Otavon sukviečiams provincijų premjerams žada atskleisti naujas priemones kovai su infliacija. Jos paaškęs šią savaitę. Šia proga tenka atkreipti dėmesį į 1960-73 m. buvusio federacinės vyriausybės auditoriaus M. Hendersono Montrealyje padarytą (Nukelta į 6-tą psl.)

Brazilijos "Nemuno" šokėjai išsisi Kristaus Išganytojo statulos papėdėje ant Corcovado kalno. Riodežaneiro miesto turizmo įstaigos pakviesti, jie koncertavo braziliečių ir lietuvių publikai

Nuotr. A. Saulaicio

Vakariečiai teis sovietus

Tartautiniame teisme Danijoje bus iškelti sovietų nusikaltimai • Liudininkais bus A. Solženicinas ir kitos įžymybės • Teisėjų tarpe bus prof. A. Štromas iš okupuotos Lietuvos

"TZ" redakcijoje gautas pranešimas iš Norvegijos "Misjon bak Jernteppet" (Misija kraštam už geležinės uždangos), kuriai vadovauja vyskupas Monrad Norderval, apie Danijoje rengiamą tarptautinį teismą sovietams š.m. spalio 17-19 d.d. Tai kraštas, kur anksčiau panašūs teismai buvo surengti Čilės ir Vietnamo valdytojams. Danijos sostinės parlamento rūmai — Christiansborg pilis pasirodė prieinami tokio pobūdžio, t.y. visuomeninio bei politinio, teisams.

Kol tos patalpos buvo naudojamos prosovietiniams teismams, Sov. Sąjunga buvo labai patenkinta, bet kai jos buvo pažadėtos antisovietiniams teismui, Kremlius pyktelėjo ir ėmė kritikuoti Danijos parlamentą. Pastarojo vadovybė betgi nenusi-gando ir savo pažado neatsakė.

Paskata iš Maskvos

Teismą organizuoja Jungtinė Rytų Tremtinių Taryba, tačiau to užmojo mintis atėjo iš garsiojo sovietų atominės energijos mokslininko Andriejaus Sacharovo Maskvoje. Jis, drauge su kitais devyniais sovietų intelektualais, Solženicinuo ištrėmimo metinių proga pernai paskelbė "Maskvos atsišaukimą" vakariečiams. Jame aštriai kritikavo sovietinę valdžią už elgesį su Aleksandru Solženicinu ir, be kitko, pareiškė: "Milijonai įvairių tautybių žmonių, komunistų ir nekomunistų, ateistų ir tikinčiųjų, intelektualų, darbininkų ir ūkininkų, tapo aukomis teroro, dengiamo socialinio teisingumo šūkiu". Minėtieji devyni intelektualai pareikalavo įsteigti viešą tarptautinį tribunolą ištirti sovietų padarytiems nusikaltimams.

Remiantis šia mintimi buvo sudarytas tarptautinis teismas Kopenhagoje ir pavadintas Sacharovo vardu ("The International Sakharov Hearing"). Nors jis oficialiai vadinamas apklausinėjimu, tačiau lietuvių tradicijoje bei sampratoje jis yra visuomeninio pobūdžio teismas. Jo metu surinkta medžiaga bus perduota tarptautinėm komisijom, kurios rūpinasi žmogaus teisėmis.

Trys priespaudos

Minėtame teisme bus paliestos trys sritys: 1. politinė ir ideologinė priespauda, 2. religijos persekiojimas ir psichiatrijos piktnaudojimas, 3. tautinių mažumų priespauda Sov. Sąjungoje (ukrainiečių, žydų, lietuvių, estų, Volgos vokiečių ir Krymo totorių).

Teismo dalyviams ir spaudos atstovams bus parodytas specialus 25 minučių filmas, slapta pagamintas ir rodąs sovietinės

darbo stovyklos gyvenimą. Pirmą kartą pavyko nufilmuoti koncentracinės stovyklos gyvenimą ir išgabenti užsienin. Šis filmas buvo redaguotas vieno būsimo teismo liudininko. Jis bus rodomas spaudos konferencijoje prieš teismo pradžią.

Žymūs rėmėjai

Sis teismas susilaukė moralinės paramos iš daugelio tarptautinio masto politikų, rašytojų, darbo unijų vadų, auklėtojų, teisininkų, dvasiškių, spaudos darbuotojų ir kt. Paskelbtoje jų eilėje matyti šios pavardės: René Cassin — Nobelio taikos premijos laureatas, prancūzas, Guenther Grass — Nobelio literatūros premijos laureatas, vokieietis, Eugène Ionesco — Prancūzų Akademijos narys, Robert Conquest — britų sovietologas, J. B. Priestley — anglų rašytojas, J. G. Diefenbaker — buvęs Kanados premjeras, J. O. Kragh — Danijos premjeras ir kt.

Liudininkai ir teisėjai

Liudininkų tarpe, kurių numatyta 22, bus du lietuviai. Teisėjų kolegijoje bus prof. A. Štromas, neseniai emigravęs iš okupuotos Lietuvos ir dabar gyvenąs Britanijoje. Bene žymiausias liudininkas bus rašytojas Aleksandras Solženicinas. Be to, liudys "Kontinent" žurnalo redaktorius Vladimir Maksimov — Solženicinoo draugas, rašytojas Siniavskis, kuris prieš 10 metų Maskvoje buvo nuteistas

kalėti septynerius metus.

Teismo rengėjų komitetas norėjo iškviesti ir A. Sacharovą. Š.m. rugsėjo 3 d. jis pasiuntė A. Sacharovui telegramą į Maskvą, kviesdamas dalyvauti jo vardu pavadintame teisme. A. Sacharovas išreiškė norą atvykti, tačiau pranešė, kad nebus įmanoma gauti išvažiavimo vizos, užtikrinančios ir leidimą grįžti. Užsienio spaudos atstovams Maskvoje pranešė remiąs Kopenhagoje rengiamą teismą.

Teismo rengėjai taip pat kreipėsi į L. Brežnevą, prašydami parūpinti A. Sacharovui vizą, užtikrinančią ir leidimą grįžti. Telegramoje jie priminė Helsinkio konferencijoje pasirašytą deklaraciją, skatinančią laisvą žmonių bei idėjų tėkmę tarp Rytų ir Vakarų. A. Sacharovo išleidimas užsienin esą būtų praktinis Helsinkio deklaracijos vykdymas. Deja, nesulaukta jokio atsakymo. Pasitvirtino vokiečių priežodis: "Keine Antwort ist auch eine Antwort" (neatsakymas taip pat yra atsakymas).

Christiansborg pilies salėje, kur vyks teismas, yra 300 vietų. Jų dauguma rezervuota tarptautinei spaudai, televizijai ir radijui. Saugumo sumetimais dalyvaujantieji teisme bus tikrinami policijos, nes prosovietiniai elementai gali imtis sabotažo veiksmų ir sukludyti renginį. Tam tikri sluogsniai jau bandė jį sukludyti. Ms.

Jaunieji Ciurlionio ansamblio kanklininkai Toronto-Mississaugoje koncerto metu Anapilio salėje, kur buvo paminėta M. K. Ciurlionio šimtųjų gimimo metinių sukaktis

Nuotr. B. Tarvydo

Pasaulio įvykiai

NOBELIO KOMITETAS OSLO MIEŠTE SIEMETINĘ TAIKOS PREMIJĄ paskyrė atomui fizikui dr. Andrejui Sacharovui, kuris šiuo metu yra žymiausias kovotojas už žmogaus teises Sovietų Sąjungoje. Nutarime pabrėžiama, kad Nobelio taikos premija jam tenka už jo drąsias pastangas, skirtas pasaulinei taikai, bei už jo įspėjimą nepasitikėti Rytų ir Vakarų atolydžiu. Sovietų spauda premijos paskyrimą laiko politiniu manevru, prieštaraujančiu atolydžiui ir taikai. Dr. A. Sacharovas daro priešingas išvadas. Jam atrodo, kad premija kaip tik siekia sustiprinti atolydžio principus, kurie iš tikrųjų apima skirtingų ideologijų taikų sambūvį. Premijos jis nelaiko savo asmeniniu laimėjimu, nes ja pagerbiami visi kovotojai už žmogaus teises. Dr. A. Sacharovas drįsta tikėtis, kad šios premijos dėka Sovietų Sąjungos vyriausybė suteiks amnestiją visiems politiniams kaliniams, kurių sovietiniuose kalėjimuose šiuo metu yra apie 2.000. Užsieniečiams korespondentams dr. A. Sacharovas pareiškė, jog jis yra pasiruošęs atvykti į Norvegiją ir dalyvauti oficialiame premijos įteikime gruodžio 10 d., o po to vėl grįžti Sovietų Sąjungon. Remdamasis Helsinkio deklaracija, jis, atrodo, yra linkęs manyti, kad Kremlius vadaį neišdrįs atimti iš jo Sovietų Sąjungos pilietybės tokios išvykos metu.

SPAUDOS REAKCIJA

Nobelio komitetas \$140.000 taikos premiją dr. A. Sacharovui paskyrė, išstudijavęs 50 kandidatų sąrašą. Norvegijos spauda ir politikai šį sprendimą sutiko su viešu pagyrimu komitetui, išskyrus Oslo liberalų dienraštį "Dagbladet", kurio redaktoriams bei leidėjams atrodo, kad komiteto nariai iškiso savo rankas į raudonųjų širšių lizdą Kremliuje. Svedų dienraštis "Dagens Nyheter" Stockholme taip pat pasisakė prieš premijos paskyrimą dr. A. Sacharovui, toki žingsnį laikydamas nepateisinamu oportunizmu. Pasak dienraščio, dr. A. Sacharovas esąs sovietų vandenilinės bombos tėvas ir yra atsakingas už ginklavimosi varžybąs. Laikraščio redaktoriai, matyt, užmiršo 1968 m. dr. A. Sacharovo paskelbtą apybraižą "Mintys apie pažangą, sambūvį ir intelektualinę laisvę". Si apybraiža Vakaruose buvo išleista keletą savaičių prieš Sovietų Sąjungos suorganizuotą invaziją į Čekoslovakiją. Dr. A. Sacharovas tada pirmą kartą viešai pasiūlė Sovietų Sąjungai ir JAV bendromis pastangomis pašalinti atominio karo grėsmę, pasauliniu mastu spresti taršos bei žemės gyventojų mitybos problemas. Atominiai ginklai šiandien jau yra suvaržyti sutartimis, bet lig šiol niekas neatsiliepė į dr. A. Sacharovo kitą prašymą — atolydį apvainikuoti pagrindinių žmogaus teisių gerbimų. Kritišką straipsnį dėl Nobelio taikos premijos paskyrimo dr. A. Sacharovui paskelbė prancūzų kompartijos oficiozas "L'Humanite" Paryžiuje. Tuo straipsniu pasinaudojo sovietinė TASO agentūra, pradedama dr. A. Sacharovo puolimą bei niekinimą.

SEKS SOVIETŲ ŽINGSNIUS

Kopenhagoje posėdžiavusi Atlanto Sąjungos parlamentarų draugija, kanadiečio senatoriaus P. Yuzuko pranešimu, pirmė rezoliuciją sekti Helsinkio deklaracijos žmogaus teisių, keitimosi informacija bei idėjomis vykdymą Sovietų Sąjungoje. Rezoliucijų komitetas buvo pasiūlęs švelnesnio pobūdžio projektą, bet jį atmetė posėdžio dalyviai, pasisakydami už nuolatinį jo įsipareigojimų vykdymo sekimą. Atlanto Sąjungos nariai buvo paprašyti metiniuose pranešimuose apie savo ryšius su Varšuvos Sąjungos nariais pateikti duomenis, liudijančius pakankamą jų įsipareigojimų laikymąsi Sovietų Sąjungoj ir pas jos satelitus.

A. SOLZENICINOO ATSIŠAUKIMAS Strasboure posėdžiavusiems R. Europos tremtinių atstovams A. Solženicinas pasiuntė atsišaukimą, raginantį visus ateivius iš R. Europos siekti idėjinės vienybės, kuri dabar galbūt yra vienintelė šio kontinento viltis. Jo nuomone, milijonai išeivių, neužmiršdami tėvynės pasilikuosį savo brolių, gali sudaryti jėgą, turėsiančią įtakos ateities įvykiams. Šia proga jis atmetė sovietinio komunizmo sutapatinimą su Rusija, nes iš tikrųjų komunizmas rusams yra padaręs daugiau žaizdų, negu kuriai nors kitai tautai.

SPALIO FESTIVALIS

Pusę mėnesio trukęs Muencheno festivalis Oktoberfest šiemet susilaukė apie 6 milijonus dalyvių. Jie išgėrė 4,5 milijono litrinių bokalų alaus, suvalgė 600.000 keptų vištų, 800.000 kiaušienos dešrų, 42 ant įiešmo iškeptus jautius, 28 stirnas ir 35 šernus. Šie festivaliai kasmet rengiami Muencheno centre esančioje didžiulėje pievoje — Theresienwiese. Siemetinis festivalis buvo jau 141-masis. Miestui jis atnešė \$80 milijonų vertės apyvartos padidėjimą.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuvos praeitis pavojinga

Laisvąjį pasaulį pasiekė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 18 numeris • Štai jo ištrauka

Pastaraisiais metais dar uoliau stengiamasi sumažinti praeities lietuvių kultūros įtaką, nustumti užmarštin jos ryškiausių ir garsiausių kūrėjų palikimą, iškeliant ir liaupsinant vien tik tarybinio laikotarpio komunistinius veikėjus. Tautos istoriją bandoma suskliausti kelias dešimties metų rėmuose, pradedant jau nuo 1917 m. Šią vasarą Vilniuje įvykusioje Pabaltijo istorikų konferencijoje įsakmiai buvo pabrėžta istorikams visa dėmesį nukreipti į tarybinį laikotarpį. Be abejo, tai iš anksto suplanuota ir nuosekliai vykdoma tautos praeities kultūros ignoravimo politika.

Praėjusiais metais triukšmingai buvo švenčiamos 30-sios "išvadavimo" metinės. Sukviesta ir vaišinta daug "vaduotojų", kurių nemaža dalis visiškai nedalyvavo karo veiksmuose Lietuvos teritorijoje. Pristatyta naujų paminklų Lietuvai nenusipelnusiems asmenims, kiekvieniame rajone pastatyti "išvadavimo" atminimui skirti akmenys, nesigailėta didelių lėšų tarybinių karių kapinėms išpuošti.

Šią vasarą dar triukšmingiau atšvęstos 35-sios tarybų valdžios Lietuvoje atkūrimo metinės. Nesigailėta Rusijos svečiams brangių vaišių, Lietuvos kurortų, pastatyta naujų "atminimo" akmenų, naujų paminklų Lietuvai nežinomiems asmenims.

O kas gi tenka tikriesiems jos kultūros kūrėjams?

1973 m. Lietuvos rašytojų sąjunga norėjo kiek pagerbti V. Putino - Mykolaičio atminimą ir 80-jų jo gimimo metinių progą pastatyti antkapinį paminklą. Dėl lėšų buvo kreiptasi į LTSR Ministrų tarybą. Ministrų tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė - Piliušenko užrašė ant pareiškimo trumpą rezoliuciją: "Bendra tvarka". Tai reiškia, kad paminklui galima sunaudoti ne daugiau kaip 400 rublių. Norint skirti daugiau lėšų, reikia priimti atskirą nutarimą. Tokio nutarimo V. Putinas - Mykolaitis, Diržinskaitės nuomone, matyt, nenusipelnė. Beje, šiuo atveju buvo numatyta tik 300 rub. Nuspręsta užsakyti paminklinę lentą su bareljefu ir prikalti ją prie namo Liepos 21-sios gatvėje, kur V. Mykolaitis - Putinas ilgus metus gyveno. Tokia lenta buvo padaryta ir prie namo prikalta.

Deja, kai skulptorius pateikė Vilniaus m. vykdomajam komitetui sąskaitą, pasirodė, kad ir ši lenta kainuoja daugiau, negu 300 rub. Skulptoriaus pateiktą sąskaitą buvo visai reali, nes

dabar ir amatininkai už paprasčiausią antkapį ima 1000 ir daugiau rublių. Vykdomasis komitetas ėmė sukti galvą, iš kur gauti papildomų lėšų sumokėti skulptoriui už darbą. Pagaliau pastarajam nusibodo prašinėti ir, mostelėjęs ranka, jis pasakė: "Teprasminga tie pinigai — ne jiems dariau, o Putinui".

O štai liepos mėnesį Antakalnio kapinėse buvo pastatytas brangus skulptoriaus Petrulio darbo antkapinis paminklas, nors nuo Sniečkaus mirties tepraėjo vos keliolika mėnesių. Rasta ir lėšų, priimti ir nutarimai be jokio vargo...

Štai šiais metais Mikytuose (Šilutės raj.) "vaduotojams" pastatytas atminimo akmuo, kainavęs net 8000 rub. Vien tik už šio akmens pakėlimą ekskavatorininkui sumokėta 300 rub. Šilalėje karių kapinėms tvarkyti išleista 48.000 rub., Ramygaloje dar daugiau. O kiek visoje Lietuvoje! Rasų kapinėse didžiausio krašto vyrai guli po smegusiais kauburėliais ir niekas nesiūrošia jų kapų tvarkyti, o ištaigingsiems Antakalnio tarybinių karių ir partizanų kapinėms rekonstruoti jau paruoštas projektas.

Sintautiečiai prašo savo mokyklą pavadinti Pr. Vaičiūčio vardu ir nesulaukia teigiamo atsakymo, o Lietuvos miestų gatvės be jokio vargo pavadinamos dar nemirusių maršalų vardais.

Kiek Lietuvos motinų nežino, kur palaidoti pokario metais jų sūnūs ir dukros! Kiek nežinoimų kapų tundraje ir taigoje! Kas ir kada Stalino siautėjimo metu aukoms pastatys bent vieną simbolinį paminklą?

Per vienerius metus išnyko visi Prūsijos vietovardžiai. Zušvūsio kovoje už savo laisvę tautos atminimui pagerbti nepalikta nė vieno vietovardžio. Kas turėjo teisę užbraukti visą šio krašto praeitį ir jo istoriją pradėti nuo 1945 metų?

Ar to paties nesiekiami ir dabar, nuosekliai ignoruojant ir nutylint garbingą Lietuvos praeitį?

(Šis "LKB Kronikos" skaitytojo laiškas atspindi daugelio lietuvių skausmą dėl Lietuvos praeities ignoravimo. — Red.).

MEDUS—

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš perkdami

kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutapymas.

TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

JVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Nenugalima laisvės dvasia

Ukrainiečių spauda apie Simą Kudirką

ROMAN RAKHMANNY

Šis straipsnis buvo išspausdintas ukrainiečių dienraštyje ir penkiuose savaitraščiuose S. Amerikoje, Europoje ir Australijoje. Jo autorius gyvena Montrealyje ir turėjo progos susitikti su S. Kudirka. Čia pateikiame straipsnio vertimą su nežymiais praleidimais. RED.

Jis yra vidutinio ūgio individas; greitai juda. Aštrus protas ir pažymėtinas pastabumas įgalina jį greitai reaguoti ir vertėję žodžius ir jo paties mintis. Iš pirmo žvilgsnio jis atrodo kaip nepastebimas žmogus — vienas iš tų nežymių asmenų, kurie greitai dingsta praeinančioje minioje.

Tačiau Simas Kudirka savo bandymu pabėgti iš Sovietų Sąjungos tautų kalėjimo ir vėliau nekintančia ištikimybė moraliniams ir politiniams - ideologiniams principams dramatinės politinės bylos metu yra akivaizdžiai įrodęs Aleksandro Solženico pareiškimo teisingumą: "Jei individas turi savigarbos ir tautinės garbės jausmą, nebijo jokių priešių". (...)

Prieš Kudirkos bylos pradžią augščiausias Sov. Sąjungos teismas ir prokuratūra, sovietų pareigūnai, sovietų spauda pasiskelbė jį valstybės išdaviku. Jis atsisakė oficialaus gynybos advokato patarnavimų, pareiškėdamas: "Jei gynybos advokatas yra sąžiningas žmogus ir sąžiningai mane gins, statys save į pavojų ir pakenks sau kaip advokatui. Bet jei jis yra nesąžiningas žmogus, atliekas tik antro kaltintojo vaidmenį, kaip tai dažnai pasitaiko politinių bylų metu Lietuvoje, manau, kad mano atvejis, nors ir komplikotas, nereikalingas antro kaltintojo".

Jis atsisakė prisipažinti kaltu kaip Sovietų Sąjungos išdavikas dėlto, kad savo tėvynės Lietuvos neišdavė. "Aš nelaikau Rusijos, kuri šiandien žinoma Sovietų Sąjungos vardu, savo tėvynę" — pareiškė šis samdinis teisėjams.

Simo Kudirkos byla, sudaryta politiniais sumetimais, buvo svarstoma politinės agitacijos ir ideologinių prietarų atmosferoje, kuri buvo nesuderinama su rimto teismo procesu. Jis vyko tokioje atmosferoje, kuri, švelniai išsireiškiant, buvo priešinga teisingumui. Be to, gynybos advokatas tuo pačiu metu turi būti savo kliento gynėjas ir įvestos santvarkos atstovas. Jei jis sąžiningai gins klientą, atrodo priešingas valstybei. Tokiu būdu sovietų advokatas atsiduria tarp politikos ir įstatymo. Kadangi įstatymas Sov. Sąjungoje turi pagaliau nusileisti politikai, gynybos advokatas negali atlikti savo vaidmens kaip kaltinamojo gynėjas, nebent jis būtų laisvas nuo politinės vergijos.

Vis dėlto, nepaisant politinio spaudimo, įtemptos teismo atmosferos ir mirties baismės grėsmės, Simas Kudirka priminė teisėjams visus nusikaltimus, kuriuos padarė ar kurstė padaryti Maskvos vyriausybė prieš jo tėvynę Lietuvą. Jis ypač pabrėžė nekaltų vyrų, moterų ir vaikų žiaurią ištremimą į milžiniškus Sibiro plotus 1941 m. birželio mėn. "Per 400.000 lietuvių buvo deportuota", pasakė jis pareiškėdamas kaltinimus. "Iš šių 150.000 žuvo Sibire".

Jo bylos metu Vilniuje 1971 m. birželio 20 d. teisėjai tikėjosi išgirsti prašymus pasigailėti, švelnesnio sprendimo ar kalbą, kurioje jis būtų išreiškęs norą atgailoti, atnaujinti tikėjimą valdžia ir tokiu būdu išpirkti savo nuodėmes. Tačiau "liaudies priešas" atsisakė taip kalbėti. Kadangi ten nėra "habeas corpus" įstatymo ir teismo, kur kaltinamasis galėtų apeliuoti, Kudirka neprasė nei gynybos liudininkų, nei pats liudijo savo naudai. Jis pareiškė: "Aš galiu tikrai prašyti augščiausią Sovietų Sąjungos teismą ir (Maskvos) vyriausybę grąžinti nepriklausomybę mano tėvynėi".

"Ir kaip kaltinamasis įsivaizduoja tą nepriklausomą Lietuvą?" — pašaipiai paklausė pirmininkaujantis teisėjas. Klausimas, atrodo, buvo tęsinys puolimų, nukreiptų į Simą Kudirką. "Mano supratimu nepriklausoma Lietuva yra laisva, suvereni valstybė, neokupuota svetimos kariuomenės" — atsakė kaltinamasis, — "tai valstybė su savo tautine administracija, teismais ir laisva, demokratine rinkimų sistema; valstybėje, kokią aš įsivaizduoju, piliečiai nėra pavaldūs svetimos valstybės įstatymams. Šiandieninėje Lietu-

voje Rusijos įstatymai yra primesti ir privalomi. Nepriklausomoje Lietuvoje tokių teismo bylų, kaip mano šiuo momentu, nebūtų".

Numatydamas mirties bausmę, Simas Kudirka prašė teisėjų iškviešti kunigą į jo kalėjimo vienutę... Jis buvo nuteistas dešimt metų griežtos koncentracijos stovyklos. (...)

Girtinas jo šeimos ir draugų elgesys rodo didžiai išugdytą asmeninį ir tautinį garbės jausmą lietuvių, kurie gyvena tokiose pat sunkiose sąlygose, tragiškoje aplinkybėje, kaip ukrainiečiai ir kitos Sovietų Sąjungos tautos.

Rusijos koncentracijos stovyklose Simas Kudirka yra sutikęs tarp kitų šiuos Ukrainos politinius kalinius: L. Lukianen-

ko, P. Pryšliak, Sapeliak ir Hrynčuk. Jis didžiai vertina jų humanizmą, asmeninę garbę, sąžiningumą, patriotizmą, ištvermę ir drąsą.

Spaudos konferencijos metu Montrealyje Simas Kudirka man pareiškė: "Aš norėčiau, kad mano šie žodžiai galėtų juos pasiekti ir užtikrinti, kad mes atsimename jų beribį drąsumą, heroizmą ir esame pasiryžę jiems padėti..."

Aš gi padariau išvadą: "Tai patriotas, kuris viešai paneigė Rusijos įstatymų teisėtumą jo gimtoje Lietuvoje ir kuris, nežiūrint mirties grėsmės, atsisakė gintis vadinamais Sovietų Sąjungos "konstituciniais įstatymais", nes jis viešai laiko juos užkariautojų rusų įstatymais..."

Vertė J. Str.

Jaunimo kongreso žinios

INFORMACIJA. Visais kongreso reikalais Kanadoje kreiptis savo kolonijose pas III PLJK atstovus arba pas: KLB pirm. Joną R. Simanavičių Toronto, tel. 534-1274; KLJS pirm. Almį Kuolą Toronto tel. 769-7051; KLJS vicepirm. Gabiją Juozapavičiūtę tel. 461-7660 Toronto.

ISVYKA IŠ ČIKAGOS. Ekskursinis lėktuvas jau užpildytas. Lėktuvas nepatekusiems po spalio 6 d. bus grąžintas 116 imokėjimas. Šiuo metu teiraujamasi dėl galimybių vykti grupėmis iš Toronto bei Londono į jaunimo kongresą. Informacijų kreiptis pas Gabiją Juozapavičiūtę tel. (416) 461-7660 Toronto.

REGISTRACIJA. Jau gauti kongreso programos bei nakvynių ir ekskursijų registracijos blankai iš Argentinos. Juos galima gauti pas G. Juozapavičiūtę, Apt. 2314 — 655 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2P3. Blankus reikia grąžinti tuo pačiu adresu iki spalio 30 d. su registracijos mokestiu. Visi, kurie jau tikrai keliaus į P. Ameriką, prašomi nedelsiant registruotis. Turi registruotis: kongreso atstovai, dalyviai, svečiai bei turistai. Registracija susideda iš 9 dalių, į kurias įeina ir turizmo, transporto bei nakvynių reikalai Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Registracijos mokestis: vyresniesiems — \$5 JAV, jaunimui — iki spalio 30 d. — \$2, \$5 — po spalio 30 d.

DOKUMENTAI. Kanados ir JAV piliečiams reikalingas tikrai to krašto pasas. Gimimo metrikai (Birth Certificate) negalioja. Lietuvių ar kitų kraštų piliečiai turi teirautis Argentinos, Urugvajaus ir Brazilijos konsulatuose dėl vizų. Teirautis turi kiekvienas asmeniškai. Kongreso registracijai reikalingas paso numeris.

Nelida Zavickaitė, viena pagrindinių pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjų Argentinoje, kur š.m. gruodžio 18 d. prasidės kongresinė stovykla. Nuotr. D. Vaitkevičiūtės

A+A**mokytojui****ALFONSUI VAINAUSKUI**

mirus, jo žmoną ZITĄ ir dukrelę INĄ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

J. A. Rinkūnai

Mielam Tėveliui

A+A**Broniui, Krasauskui**

mirus, dukrą DANUTĘ NORKIENĘ, sūnus — TADĄ ir VYTĄ su šeimomis gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Pranė Siminkevičienė Prima ir Bronius Sapliai

A+A**Broniui, Krasauskui**

iškeliavus į amžinybę, dukrai DANUTEI NORKIENEI, sūnams TADUI ir VYTUI, jų šeimoms bei artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą —

V. O. D. Skukauskai

P. L. R. Murauskai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mieliems draugams ir pažįstamiems, palydėjusiems mano vyrą

Antaną Matukyną

į amžino poilsio vietą.

Dėkojame: už atsiųstas gėles ir užprašytas šv. Mišias; visiems, dalyvavusiems bažnyčioje, laidotuvių namuose ir kapuose.

Nuoširdžiausia padėka visiems trims Prisikėlimo parapijos kunigams už atlaikytas iškilmingas Mišias bei laidotuvių apeigas ir sol. V. Verikiaičiui, kurio sugiedota "Ave Maria" amžinai liks mūsų širdyse.

Didelis ačiū dr. A. Valadkai, kuris velionį prižiūrėjo ir daug pastangų padėjo surasti jam vietą ligoninėje.

Visiems, pareiškusiems mums užuojautą žodžiu ar raštu — nuoširdus ačiū.

Liūdinti žmona — Ona Matukynienė
dukros Elena ir Marytė
sūnus Juozas

PADĖKA**A+A****Antanas Stankaitis,**

mūsų mylimas vyras ir brolis,
mirė 1975 m. rugsėjo 10 d. Barrie ligoninėje.

Nuoširdžiai dėkojame: kun. A. Žilinskui už rūpinimąsi pamaldomis; karsto nešėjams; J. R. Simanavičiui už paskelbtą radijo bangomis; visiems bičiuliams ir giminiams už pareiškstą užuojautą, gėles, auksas bei kuo kitu padėjusiems mums skausmo valandoje, palydint velionį į amžino poilsio vietą — Šv. Jono lietuvių kapines.

Visiems neužmirštamas ir nuoširdus ačiū —

Nuliūdę: žmona Augustė Stankaitis

sesuo Genė Bendžiūnienė Lietuvoje
brolis Kazys Stankaitis Lietuvoje

A+A

Lietuvos valstybės kūrėjui-savanoriui

BRONIUI KRASAUSKUI

mirus, jo dukrą DANUTĘ NORKIENĘ, sūnus

TADĄ ir VYTĄ su šeimomis nuoširdžiai

užjaučiame —

Z. P. Augaičiai

A. K. Ratavičiai

E. A. Augustinavičiai

A. B. Stonkai

B. B. Dirsės

O. J. Strodonskiai

M. B. Povilaičiai

"Talkos" valdybos pirmininkui,

kooperatininkui,

A+A**ALFONSUI VAINAUSKUI**

mirus, liūdinčias — žmoną ZITĄ, dukrą INĄ ir

kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu su

jais liekame giliame liūdesyje —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvo

"Talka" pirmininkui

A+A**ALFONSUI VAINAUSKUI**

mirus, jo žmonai, dukteriai bei kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia —

Toronto Lietuvių Kredito

Kooperatyvas "Parama"

A+A**ALFONSUI VAINAUSKUI**

mirus, jo žmoną ZITĄ ir dukterį INĄ skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia —

Hamiltono Mergaičių Choras

"AIDAS"

A+A**ALFONSUI VAINAUSKUI**

mirus, jo žmonai ZITAI, dukrelei INAI ir esantiems Lietuvoje giminiams gilią užuojautą reiškia —

PLP Karo Mokyklos bendro kurso draugai

Sėkmingas maratonas, karčios pastabos

Jaunųjų rengėjų balsas, apeliuojąs į vyresniusius
ir plaką jų pasyvumą

Balius Montrealyje

“Kaip Tu manai sutvarkyti šį reikalą?” “Kaip manai organizuoti, kad visiems būtų naudinga ir smagu?” “Turime mažai laiko, o dar reikia susisiekti su klebonu, šeimininke, jaunimo organizacijomis...”

Visi šie klausimai ir dar daug kitų sukosi organizatorių galvose, ruošiant III pasaulio lietuvių jaunimo kongreso balių Montrealyje, kuris įvyko Aušros Vartų parapijos salėje spalio 4 d. Daugumai iš mūsų tai buvo pirmas kartas. Padarėme daug klaidų, iš kurių mokymės ateityje; turėjome daug problemų, bet ir įgijome patirties. Svarbiausia, susipažinome su svarbiomis lietuvių gyvenimo realybėmis.

Baliaus programa buvo labai plati. Prasidėjo 4 v.p.p. šokių maratonu. Tai buvo naujybė, kuri praėjo su dideliu pasisekimu. Jau keleri metai kanadiečiai jaunuoliai, susiradę rėmėjus, kurie jiems moka tam tikrą sumą pinigų už nueitas mylias, keliauja 20 mylių ir aukoja sutelktas lėšas nelaimingiesiems. Tokiu pat būdu vyko šokių maratonas. 50 šokėjų susirado rėmėjus, kurie jiems mokėjo 50 ct. ar daugiau į valandą. Šoko 4 valandas. Pinigai, kuriuos jie uždirbo su dideliu pasiaukojimu, bus panaudoti į jaunimo kongresą vykstančių jaunuolių kelionei. Šokėjai kojas miklino taip, kad sekmadienį daug kas skundėsi senatvės pažymiais, tačiau vyravo gera nuotaika ir jaunatviškas linksnumas.

Po maratono

7 v.v. pradėjo rinktis publika. Daug kas stebėjosi, kad visi maratono šokėjai laikosi ant kojų. Kiti ragino paskutinę valandą šokti dar energingiau. Kai atėjo 8 val., visi neraginiai sėdosi prie stalų, kur laukė skani šilta vakarienė. Buvo išdalytos maratono šokėjųms dovanos. Grojo neseniai įsisteigęs studentų orkestras — jau gerai žinomas Montrealyje “Perkūnas”, kuris iki šiolie yra paaukojęs jaunimo kongreso reikalams stambiausią sumą pinigų — visą šimtinę! Taip pat vakaro metu veikė loterija, kurios pyragai ir bonkos buvo suaukoti visų Montrealio jaunimo organizacijų — skautų, ateitininkų, studentų, Sv. Kazimiero parapijos jaunimo klubo ir “Gintaro” ansamblio.

Jau maratonui baigiantis, organizatoriams pradėjo atsileisti nervai, nes buvo matomas didelis pasisekimas. Ir iš tikrųjų — finansinis tikslas buvo pasiektas — gavom \$1000 pelno. Tačiau daug kam kilo labai svarbūs klausimai, daug kam paaiškėjo, kas tai yra lietuvių veikla. Šiuos klausimus bei realybės norėčiau pabrėžti.

Tik 49 suaugusieji

I balių atsilankė kukli 49 suaugusių grupelė. Tai pusė tiek, kiek buvo jaunimo! Čia ir pradėdį galvoti, ar apsimoka ką nors daryti? Ar apsimoka praleisti šeštadienį ir sekmadienį su galvojančiais, kaip atgaivinti ir puoselėti jaunimo organizacijas? Ar apsimoka iš viso ruošti jaunimo kongresus ir suvažiuimus? Ar ištikrųjų norima išlaikyti lietuvių bei ugdyti jaunus bendruomenininkus? Kur buvo tie, kurie iš jaunimo kartais reikalauja labai daug? Kur buvo tie, kurie nori, kad jaunimas būtų lietuvių visuomenės ateitis? Kur buvo visi tie, kurie skun-

džiasi, kad jaunimas nieko nedaro? Ar šis skaičius reiškia, kad tik tiek suaugusių remia jaunimą ir jo veiklą? Žinoma, baliui praėjus priežasčių rado visi ir visokių. Nebuvo užtenkamai skelbimų. Manėm, kad tai tikrai jaunimui. “O ką mes, seniai, ten ir veiksim?” Iš tikrųjų visos priežastys galėtų būti labai prasmingos, tačiau kyla visa kita serija abejonių. Kiek lietuvių Montrealyje nežino, kad šiais metais įvyksta jaunimo kongresas? Kiek maratono šokėjų tėvų, kurių nebuvo baliuje, nežinojo apie maratoną? Kur buvo visi tie, kurie skaito lietuvišką spaudą ir lanko sekmadieniais šventoves? Kodėl tie, kuriems kas nors nebuvo aišku, nepasiskambino jaunimo atstovams ir nepasiklausė?

Saloninė veikla

Vienas dalykas yra aiškus, ir manau tai daugumos charakteristika, kad mums rūpi veikla, kai diskutuojame jos klausimus patogiai atsisėdę salono fotelyje. Tačiau mes nežinome arba apsirinkame, kai veikla pasidaro angažavimas, kai veikla pasidaro lankymas minėjimų, koncertų ir balių, kai veikla reiškiasi posėdžio ar demonstracijos organizavimu. Paukoti kelis dolerius, pakritikuoti kitą, palinkėti laimės kitam, padėkoti (ir tai nevisada) neužtenka. Jeigu tikrai rūpi lietuviška veikla, reikia kartais ir pačiam truputį pajudėti, o jei negalime, tai bent paremti veiklą savo buvimu ar auka. Mes išlikime lietuvišiais ir užtikrinsim lietuvišką ateitį tik tiek, kiek mes dirbsime kartu, kiek pajėgsime pozityviai vieni kitus vertinti ir supausti ir, svarbiausia, nemeluoti sau ir augančiam bei bręstančiam jaunimui.

Kas veikla?

Pažiūrėkim šįandien, kokių šeimų jauni žmonės mėgina užpildyti lietuviško visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo vietas. Tai vaikai tų tėvų, kurie daug daug metų dalyvauja lietuviškos bendruomenės gyvenimo įvykiuose ne kaip statistai, o kaip nuolatiniai ir nepavargstantys darbininkai. Atsiminkim vieną labai svarbų dalyką: lietuvių išlikimui arba jos ugdymui reikalinga minimali lietuviška aplinka. Jeigu jau šįandien tokiame svarbiame įvykiu, kaip pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, mes turim išieškoti daug energijos specialiams pavietimams, tai tenka labai rimtai susimąstyti apie mūsų rūpestį lietuvių ateitimi.

Džiaugiamės ir vertinam savo draugus maratono dalyvius, kurie taip nuosirdžiai ir entuziastingai surado rėmėjus ir sutelkė \$900 sumą per 4 valandas. Tikėkim, kai jie po 5 ar 10 metų bus lėšų telkimo organizatoriai panašiam kongresui, mes būsim gausesnė nei 50.

Dar kartą kreipiamės į visus lietuvius. Kongresas jau prie pat slenkščio. Daug buvo suaukota, bet dar labai daug trūksta. Prisidėkite bent prie mūsų sekančio lėšų telkimo etapo: meno ir tautodailės darbų loterijos, kurios traukimas įvyks š. m. gruodžio 13 d. Ne tik pirkti bilietus, ne tik aukokite, bet ir platinkite bei padėkite mums. Jaunimo kongresas yra viso pasaulio lietuvių reikalas!

Rasa Lukoševičiūtė,
Montrealio atstovė į III PLJK

Atlikus koncertinę programą M. K. Ciurlionio minėjime Toront-Mississaugoje. Iš kairės: čiurlionietis sol. V. Plečkaitis, Ciurlionio ansamblio chormeisteris R. Babickas, pranešėja Kristina Imbrasaitė, kanklių orkestro vadovė O. Mikulskienė, Ciurlionio ansamblio dirigentas ir vadovas A. Mikulskis

Lietuvio pėdos Australijoje

Tasmanijos tyrinėtojas Olegas Truchanas

J. VASILIAUSKAS

Niekur neteko skaityti, nei girdėti, kad būtų kur nors pasaulyje kitas lietuvis tiek daug pasidarbavęs savo naujai pasirinkto krašto tyrinėjimuose bei atradimuose, kaip ateivis iš Lietuvos Olegas Truchanas. Jo vardas tapo išpaustas Australijos žemėlapyje, o jo asmuo pripažintas legendiniu, lyginamas su žymiausiais pasaulio tyrinėto-
jais.

Neseniai išleista monografija “The World of Olegas Truchanas”. Sis prabangus leidinys pasiilks kaip istorinis paminklas ne tik jo šeimai, bet ir visai lietuvių tautai, kuri davė Australijai ne tik didelį tyrinėtoją, atradėją, bet ir pavyzdį, kaip reikia mylėti savo kraštą, jį pažinti ir saugoti natūralų jo grožį.

Knygos autorius Max Angus, dailininkas-tapytojas ir meno mokyklos lektorius, pristatydamas savo studiją apie Olegą Truchaną knygos aplanke rašo:

Olegas Truchanas, gimimo lietuvis, dabar tasmanietis, paaukojo savo gyvybę Pietų-Vakaru Tasmanijos džiunglėse 1972 m. sausio 6 d. Su jo mirtimi visi Tasmanijos gamtos grožio mylėtojai neteko savo iškiliausio čempijono. Per 20 su viršum metų Truchanas kovojo prieš ignoraciją, apatiją ir nesupratimą, naikinant vieną gražiausių pasaulio kampelių.

Max Angus, apibūdindamas O. Truchano asmenį, sako:

Jis buvo labai prityręs džiunglių keliautojas (bushman), apdovanotas nepaprastomis fizinėmis, protinėmis ir dvasinėmis įgėjomis. Jis buvo tokio kalibro, kaip tyrinėtojai Scott ir Hillary (pastarasis pirmasis pasaulio istorijoje įkopė į Everesto viršukalnę Himalajuose ir vėliau buvo pakeltas į lordus už pasaulinio garso nuopelnus).

O. Truchanas per trumpai gyveno, kad būtų galėjęs sulaukti tokio didelio įvertinimo. Jis buvo betyrindamas Gorge upę, kuri dėl savo sraunumo, daugybės slenkčių ir krioklių iki šiol dar niekieno nebuvo ištiesi perplaukta. O. Truchanas, nors buvo nepaprastai geras plaukikas, tačiau, srovės pagautas, buvo iškeltas į upėje nusunkendusio medžio šakas ir nepajėgė išsinarplioti pirmą, negu pasibaigė oras jo krūtinėje.

Max Angus, rengdamas savo knygą apie Olegą Truchaną, gerai susipažino su jo gyvenimu. Jis rašo:

Žiūrint iš praeities perspektyvos, matyti, kad Truchanas savo gyvenimui buvo visokeriopai pasiruošęs. Gimęs L'etuvoje, Šiauliuose, 1923 m. ir ten mokėsis, 1940 m. jis pats, kaip jo tėvynė, buvo užgrobtas rusų, 1941 m. — nacų ir vėl 1945 rusų, kai šie išvyjo vokiečius. OI. Truchanas kovojo prieš okupantus, priklaudydamas pagrindžio rezistencijai. Jis matė, kaip beveik trečdalis jo tautiečių buvo nužudyti ar išvežti į koncentracijos stovyklas. Bene skaudžiausiai išgyveno jis savo tėvynės pardavimą Rusijai Jaltos konferencijoje 1945 m., dalyvaujant Stalinui, Churchillui ir Igoniui Rooseveltui. Lietuva tapo sovietine valstybe. Truchanas ją paliko, kad niekad daugiau nesugrįžtų.

Prieš atvykdamas į Tasmaniją, O. Truchanas išgyveno visus vargus ir nepriteklus pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Muenchene studijavo teisę, o laisvu laiku slidinėjo Alpėse. Išmoko fotografijos meno tiek, kad pasidarė šios šakos profesionalu.

Su vienu iš pirmųjų transportų O. Truchanas atvyko Australijon ir apsigyveno Hobarte, Tasmanijoje. Vėliau čia atsikvietė savo tėvus ir seserį Niną.

Olegas Truchanas labai mėgo gamtą ir jos grožį. Atliekamu nuo darbo laiku pradėjo vis to-

liau keliauti į Tasmanijos gilumą, i nežinomas vietas, jas fotografuodamas ir aprašinėdamas Australijos spaudoje. Juo toliau keliavo, juo labiau pamilo šį kraštą, ypač pietų-vakaru sritį, kur dar yra dideli plotai žmogaus kojos ir rankos nepaliesti. Čia buvo Truchano rojus. Jis pasidarė ypatingos kontrukcijos baidarę ir su ja perplaukė upes su slenkščiais ir kriokliais, perlipo kalnų viršūnes, kur niekas anksčiau nebuvo įlipęs, padarė tūkstančius spalvotų skaidrių ir nuotraukų nepaprastai gražių vietovių, upių ir ežerų. O vėliau, visa tai aprašęs ir suklasifikavęs, skaitė viešas paskaitas australiečiams. Jo paskaitų klausyti rinkdavosi minios žmonių. Juo toliau jis keliavo, juo daugiau naujų dalykų skelbė savo paskaitose. Jo vardas sklido greitai ne tik Tasmanijoje, bet ir visame Australijos kontinente. Gamtos mylėtojai, keliautojai, fotografai, buriuotojai, geografi greit pastebėjo, kad šis žmogus gali daug daugiau pasakyti apie jų kraštą, negu kas nors iš jų pačių.

“Australian Conservation Foundation” pakvietė jį savo patarėjų, o jam žuvus paskelbė šitokią liudijimą:

Truchanas, aukodamas savo laiką, rašė pranešimus ir straipsnius, darė nuotraukas, turėjo pasikalbėjimus su ministeriais ir t.t. Bene didžiausias jo įnašas — tai jo viešos paskaitos, iliustruotos paveikslais, nuotraukomis, kurias matė ir girdėjo tūkstantai žmonių ne tik Tasmanijoje, bet ir visoje Australijoje. Savo paskaitose, puikiai iliustruotose savo darymu nuotraukom, jis parodė Vakaru Tasmanijos natūralų grožį, kaip niekas kitas prieš jį. Jis buvo pirmutinis, kuris baidarę perplaukė Vakaru Tasmanijos upes, pats vienas perėjo neižengiamus miškus bei kalnus ir dėl savo atradimų pasidarė šių laikų legenda.

I šių eilučių autoriaus rankas neseniai pateko archyvinės medžiagos, kurios dalelę noriu čia pridėti. Tai liečia įvykius, aprašytus prieš 135 metus mažame ano meto laikraštyje “Australian Chronicle”.

Lygiai prieš 135 metus Australijos kolonizacijos pradžioje

ten aprašytas atsitikimas, kad lenkų kilmės tyrinėtojas Paul Strzelecki, atvykęs iš Lenkijos, apsigyveno pirmoje Australijos kolonijoje New South Wales ir iš čia pradėjo daryti keliones i neištirtas Australijos sritis. Čia jis, lygiai kaip mūsų lietuvis Olegas Truchanas, pasižymėjo savo nepaprasta energija ir patvarumu. Jis pirmas peržengė Mėlynuosius kalnus (kitai dar Sniego kalnais vadinamus) ir patį augščiausią iš jų pavadino Tado Kosciuškos vardu todėl, kad tų kalnų viršukalnė savo kontūrais Strzeleckiui priminė Krokuvėje supiltą piliakalnį Tado Kosciuškos garbei. Labai retas iš australiečių ir galbūt iš lietuvių žino, kodėl augščiausias Australijos kalnas vadinamas Kosciuškos vardu, nors tas žmogus niekad nėra buvęs Australijoje.

Kiti šaltiniai skelbia, kad tyrinėtojas bei keliautojas Paul Strzelecki gyveno Lietuvoje ir prižiūrėjo Sapiegos dvarus už metinę beneficiją 180.000 florinų.

Paul Strzelecki Australijos istorijoje, kaip ir Olegas Truchanas, yra vadinamas legendiniu žmogumi. Jis ne tik perėjo tada neperžengiamus Mėlynuosius kalnus, bet dar surado aukso bei kitų metalų klodus, ištyrė turtingas Gipsland lygumas ir žymiai pagreitino tos srities kolonizavimą. Tai tiek apie Paul Strzelecki (skaitytojus atsiprašau, kad nuklydau nuo temos).

Olegas Truchanas, beskindamas kelią per neižengiamas džiungles, užtikio Huon pušų mišką, kuris laikomas unikumu visame pasaulyje (Huon pušys turi kietą medieną, auga iki 120 ir daugiau pėdų augščio, apie 20 pėdų storio). Kiek žinau, tų medžių yra Amerikoje, o gal ir Kanadoje, bet labai retas atsitikimas, kad jų būtų iš-tisas miškas. Net Tasmanijos miškų departamentas nežinojo, kad toks miškas egzistuoja Tasmanijoje. Olegas Truchanas parašė Tasmanijos vyriausybei ilgą pranešimą apie tai ir prašė, kad šis miškas būtų pripažintas

(Nukelta į 7-tą psl.)

Olegas Truchanas, žymus Tasmanijos tyrinėtojas, žuvęs Gorge upėje, Tasmanijoje

Atostogos... Atostogos I

AL. GIMANTAS

Atostogos, sakoma, nėra poilsio laikas, bet daugiau aplinkos pakeitimas. Tuo dėsniu vadovaujantis ir tenka kasmet pakeiliuoti. Tiesa, vilote vilioja kiti kontinentali, egzotiškos vietos, bet ir šis žemynas, palyginus, dar tiek mažai pažįstamas, kad nesinori kur toliau keliauti pirma nesupapatinus su gyvenamosios aplinkos gamtos ar civilizacijos atrakcijomis.

Iki šiol daugiausia dėmesio buvo skirta vakarams ir pietums, šiek tiek rytams, bet JAV šiaurė — mažiausiai. Taigi, šiais metais ir teko rinktis vidurinių vakarų šiaurinę dalį — antrąją Mičigano valstijos pusę. Abi tos valstijos dalys (pietinė ir šiaurinė) sujungtos penkių mylių ilgio tiltu, populiariai vadinamu “Big Mac”. Tiltas perestas per vandens sąsmauką, kurios vakarinėje dalyje yra Mičigano ežeras, o rytinėje — Huron. Čia pat, beveik didžiulio tilto papėdėje — Mackinac sala. Vasaros metu ji sudaro nemažą turistinę atrakciją. Sala pasiekama laivu arba lėktuvu. Gal pats idomiausias dalykas saloje, daras ją skirtingą nuo kitų panašių vietų, yra tas, kad čia nėra jokio motorvežimčių judėjimo. Policija važinėja dviračiais, visos kitas transportas, taksii neišskiriant, atliekamas arkliais. Taigi, pėstute, dviračiu ar arklių traukiamu “diližanu” gali judėti po visą salą.

Salos pažiaba — “Grand Hotel”. Tikrai majestotiškas, medinis, baltas pastatas, dominuojas visą salos vaizdą. Visur pilna dviračių — maždaug kaip Olandijoje. Išsinuomojame ir mes. Neskubėdami miname asfaltuotą kelią, gražiai besirangčią aplink visą salą. Vietomis kelias tik kelios pėdos nuo banguojančio ežero krantų. Svarus, kristolinis vanduo. Bangos, beveik jūrą primenančios. Per pusantros valandos apsuksime visą salą — 9 mylias. Gatvės ir takai dviračiams dengti asfaltu. Daug įvairių krautuvinių ir valgyklų, ypač saldumynų gaminančių ir parduodančių mažų imonių. Tai garsieji “Mackinac Island Fudge” saldainiai. Tas saldus aromatas maišosi gatvėse su arklių išmatų tvaiku ir vietomis verčia užspausti nosį.

Grįžę mėgaujamės šviežiai rūkyta, dar šilta, tiesiai iš žvejų pirktą žuvimi. Tai iš Superior ežero gelmių sugauti laimikiai. Sutemus stebime ir gėrimės dailiai apšviestu didžiuoju ir ilguoju tiltu. Jį statant žuvo daug darbininkų. Jų pavarės iškalotos specialioje lentoje, tilto papėdėje.

Rytmetį išvažiuojame augštutinio Mičigano teritorijon. Anksčiau teko skaityti, o čia ir pa-

čiam nustepti pamačius pastangas atskirti augštutinį Mičiganą nuo pietinės dalies ir paskelbti 51-ąją valstiją. Siūlomi ir vardai — State of Superior arba North Michigan. Matyti tam tikslui propagandinė medžiaga — skelbimai ant tvorų, medžių, lipinukai ant automobilių, brošiūros, atsišaukimai ir pan.

Kažkaip sunku patikėti, kad tas sąjūdis būtų pakankamai stiprus įtaigoti JAV kongresą ir savo piliečius. Ekonomikai vargu ar toji teritorija pajėgtų išsilaikyti.

Pasiekiamo Sault Ste. Marie. Čia tie plačiai žinomi vandens šliuzai. Superior ežeras yra 21 pėda augštesnis už Huron ežerą (juos jungia upė), tad ir visi laivai turi būti pakelti ar nuleisti tiek pat pėdų, kad galėtų tęsti savo kelionę vienon ar kiton pusėn. Tai dalis ir jūrinio kelio, jungiančio didžiuosius ežerus su vandenynu. Laivų kelionei šliuzai stebėti žiūrovams įrušti patogūs balkonai vos keliolikos pėdų atstume. Patekome visiškai laiku. Suomų laivas “Finn Timber” iš Helsinkio, 14.000 tonų talpos, pasirovęs grūdus, plaukė į Rotterdamą. Nepaprastai įdomu stebėti, kai toks milžinas, sraigės greičiu išliaužia į tą lyg vonią kanalą — šliuzą. Jis, kartu su išleidžiamu vandeniu, pradėjo žemėti. Kai nusileido minėtas 21 pėdas ir pasiekė Huron ežero lygį, vartai atsidaro ir garlais, didindamas greitį, išplaukė į upės žiotis kelionei į rytus. Laivo įgula tuo metu kalbėjosi su šliuzo pareigūnais, pasikeitė pašto siuntomis, vienas kitas jūrininkas, nušokęs krantan, spėjo ir valgomų ledų nusipirkti, spaudos įsigyti.

VALDAS V. ADAMKUS, JAV vidurio srities aplinkos apsaugos komisijos administratoriaus pavaduotojas, paskirtas Jungtinių Tautų pasaulio sveikatos organizacijos patarėju. Dalyvaus tarptautiniame seminare spalio 13-18 Katonvick mieste Lenkijoje ir skaitys paskaitą.

A+A

Antaninai Tamulevičienei

mirus, dukrai PAULEI ANCEVIČIENEI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos
Toronto skyrius

A+A

Albertui Šiaudiniui

mirus, gilaus skausmo valandoje žmoną ELENA, dukrą DANA, sūnų ALBERTĄ bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Vilniaus Krašto Lietuvių
Sąjungos Toronto skyrius

A+A

KAZIUI KARECKUI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, dukrai DALIAI, sūnui ARŪNUI, seseriai ir dėdei Lietuvoje bei kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Juozas Račickas

A+A

KAZIUI KARECKUI

netikėtai palikus šį pasaulį, jo žmonai BIRUTEI, dukrai DALIAI ir sūnui ARŪNUI gilią užuojautą reiškia —

Herta ir Ignas Bumeliai

Viesėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapy paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PALAIDOTAS VYSKUPAS

Rugsėjo 25 d. Telšiuose mirė vysk. Juozas Pletkus po sunkios ligos. Palaidotas spalio 2 d. šalia vyskupo P. Maželio Telšių katedros šventoriuje, dalyvaujant gausiam būriui kunigų ir miniai tikinčiųjų. Vėlonis buvo gimęs 1895 m. gegužės 22 d. Gujėnų k., Grinkiškio vls., Kėdainių aps. Kauno kunigų seminariją baigė 1921 m. ir gegužės 5 d. buvo išventintas kunigu. Vikaravo Kaltinėnuose, klebonavo Papilėje, Gargžduose ir kitoje Zemaitijos parapijose. Mirus vyskupui P. Maželiui, Telšių vyskupijos kapitula išrinko jį vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros valdytoju 1966 m. birželio 15 d. Apaštališkuoju administratorium paskirtas 1967 m. kovo mėnesį. Vyskupu išventintas 1968 m. vasario 25 d. Telšių katedroje. Komunistinė spauda, skirta išeivijai, pastebė: "Būdamas gero būdo, mokėdamas orientuotis sudėtingo visuomeninio gyvenimo sąlygomis, suprasdamas tikinčiųjų darbo žmonių reikalus, vėlonis buvo visų gerbiamas". (Sakinio nesklendamas verčia manyti, kad jis verstas iš rusų kalbos).

KUNIGŲ EKSKURSIJA

"T2" jau buvo rašyta apie 15 kunigų ir vieno vyskupo iš okup. Lietuvos lankymąsi Romoje š.m. liepos pradžioje. Jų pavarės paskelbė Britanijoje leidžiamas mėnraštis "Salatinis" š.m. 4 nr. Štai jis: Kazimieras Dulkynas — Panevėžio kapitulės prelatas, Krenkėnų klebonas; Jonas Pranevičius — Obelių klebonas; Algirdas Gutauskas — Vilniaus Aušros Vartų rektorius, Sv. Teresės parapijos klebonas, Vilniaus dekanas; Jonas Deksnys — Vilniaus arkivyskupijos kancleris, Švč. Jėzaus Sirdies par. klebonas; Bernardas Baliukonis — Vilkaviškio vyskupijos kancleris, patarėjas, Kauno kunigų seminarijos profesorius; Juozas Preikšas — Vilkaviškio klebonas ir dekanas; Antanas Bakys — Kazlų Rūdos klebonas; kan. Juozas Andriekis — Kaišiadorių vyskupijos gen. vikaras; Algis Turčinskis — Kauno kunigų seminarijos dėstytojas ir prokuratorius; kan. Jonas Mintautis — Kaišiadorių klebonas; Alfonsas Lapė — Šančių klebonas; Vincas Pranckietis — Jonavos klebonas; kan. Jonas Beinorius — Palangos klebonas ir dekanas; Antanas Vaičius — Telšių vyskupijos kancleris ir katedros klebonas; Antanas Striukis — Vieksnių klebonas. Jų vadovu buvo Panevėžio vyskupas Romualdas Kriščiūnas.

VERTEJŲ KONFERENCIJA

Lietuvių literatūros vertėjų konferencija rugsėjo 23-25 d.d. Vilniuje surengė Lietuvos Rašytojų Sąjungą, leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komitetą, kultūrinio ryšių draugiją su užsienio šalimis. Dalyvavo apie 60 svečių iš Sovietų Sąjungos bei kitų komunistinių kraštų. Jų tarpe buvo 16 lietuviškų knygų į vokiečių kalbą išvertusi Irena Breving iš R. Vokietijos, lietuvių rašytojų kūrybą Lenkijoje populiariausiu A. ir Z. Stoberskiai. Konferenciją įvadiniu žodžiu atidarė vilniškės kompartijos centro komiteto sekr. A. Barkauskas. Pranešimus skaitė poetas A. Maldonis, literatūros kritikai prof. Z. Zinkevičius, P. Bražėnas, V. Areška, A. Samulionis, V. Auryla ir S. Lipskis. Garbės raštai įteikti grupei pasižymėjusių vertėjų. Iš A. Barkausko kalbos paaiškėjo,

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

DIDELE SVENTE. Mūsų mieste veikianti "Folk Art Council", kuriai priklauso ir vietos Lietuvių Bendruomenė, kiekvieną rudens rengia tradicinį dierlaus balių. Programai kviečiama kuri nors etninė grupė. Mūsų apylinkės valdybą pageidaujant, šiemet buvo pakviestas Hamiltono "Gyvataras", kuris pasirodė labai puikiai. Darnių tautinių šokių atlikimu, gražiais spalvingais tautiniais drabužiais visus sužavėjo. Ne tik mums, lietuviams, bet ir visiems baltaus dalyviams koncertas labai patiko. Kiekvieną šokį lydėjo ilgi audringi plojimai. Publika buvo gausi — per 1000 dalyvių. Jų tarpe buvo miesto burmistras, parlamento

kad K. Donelaičio "Metus" rusų kalbon yra išvertęs D. Brodskis, vysk. A. Baranauko "Anykščių šilėi" — N. Tichonovas. Geriausiais vertėjais ir rusų kalbą laikomi L. Ozerovas, J. Ginzburgas, V. Cepaitis, A. Miežirovas, B. Zeleskaja, G. Gerasimovas, Z. Fiodorovas, A. Malcas, ir ukrainiečių — V. Byčko, V. Petrovskis, ir latvių — A. Sukovskis ir D. Avuotina, ir gruzinų — M. Pochišvili, ir estų — M. Lodus. Lietuvių literatūra verčia bei ją populiaria: R. Vokietijoje — I. Breving, S. ir L. Košutai, Bulgarijoje — I. Trojanskis, Vengrijoje — L. Marazas ir E. Boitaras, Čekoslovakijoje — A. Vlčkova, V. Baštova, Rumunijoje — A. Kovačas. Vertėjams buvo sudaryta proga apsilankyti Vilniaus gražiu gamykloje, Vilniaus universitete. Pasikirste į grupes, jie taipgi lankėsi Trakuose, Prienose, Kaune, Kaišiadoryse, Anykščiuose, dalyvavo literatūriniuose vakaruose.

NEUZTENKA PINIGŲ

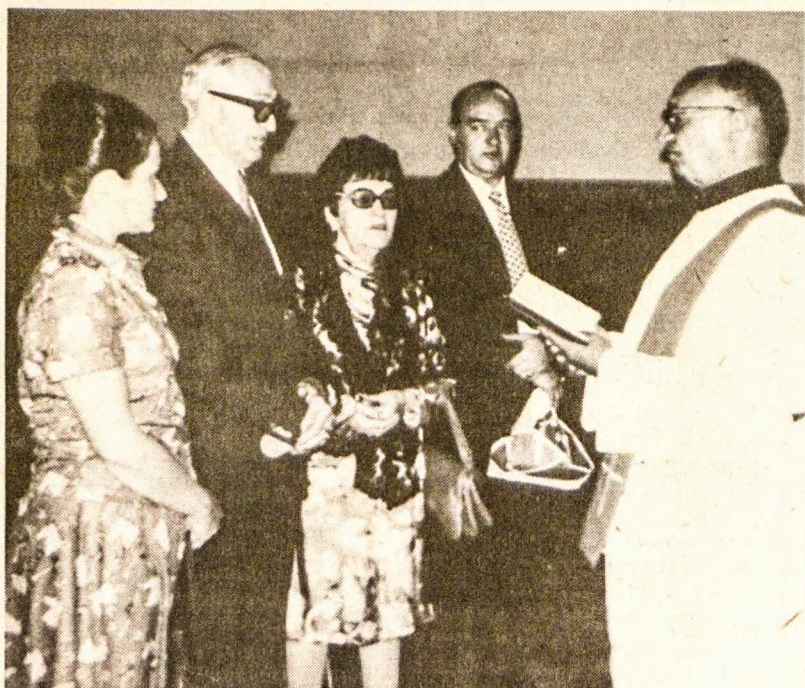
Pastaruoju metu okupuotos Lietuvos spaudoje gausėja pranešimų iš teismo salės. Rugsėjo 24 d. tokį pranešimą "Tiesoj" paskelbė B. Cebatorius, o rugsėjo 25 d. "Komjaunimo Tiesoj" — V. Daunoraitė. Abu pranešimus jungia ta pati mintis — pinigų trūkumas alkoholio mėgėjams. Kėdainių tarpkolchozinės statybos darbininkas B. Gvalda, broliai Juozas ir Danielius Šeškai, Kėdainių melioracijos statybos montavimo valdybos darbininkai, pritrūkę pinigų degtinei, iš sandėlio pavogė šešerius vyriškus avikailių kailinius. Vienierius jiems pavyko parduoti Kėdainiuose už 20 rublių su keturių butelių degtinės priedu, bet su kitais kailiniais įklyvo Širutiškio sovchoze. B. Gvalda gavo puskeltvį metų kalėjimo, J. Šeškas — pustrėčių metų. D. Šeškui tokia pati bausmė paskirta lygtinai. Kaune didžiojo troškulio auka tapo rusų Vladimiras Gorbunovas, miesto centre, prie "Planetos" kino teatro, su piliu rankoje užpuolęs Antaną Ruzgą. Pareikalavo tiktai trijų rublių, bet išuštino visą piniginę, pamatęs, kad joje yra daugiau pinigų. Liudininkų dėka jis buvo suvestas ir sumistas. Panemunės rajono laudies teismas V. Gorbunovui paskyrė penkerius metus kalėjimo.

MIESTAS SIBIRE

Sibire tiesiama nauja geležinkelio linija Baikalas—Amūras. Čia daugiausia dirba su specialiais keilalapiais atvykę komjaunuoliai iš visų respublikų. Lietuvai teko uždavins pastatyti Uojano mieste Buriatijoje, Auštrosios Angaros slėnyje. Jo projektą paruošė Kauno pramoninės statybos instituto darbuotojai, vadovaujami S. Songailos ir J. Soko. Nuo sibirinių šalių gyventojų planuojama apsaugoti pastorintomis sienomis. Kadangi toje srityje gali būti žemės drebėjimai, pastatai bus tik 2-3 aukštų. Projekto centre yra geležinkelio stotis, 500 vietų klubas, visuomeniniai pastatai, kuriuose įsikurs šio naujojo miesto krautuvės, vaistinė, valgykla, taupomoji kasa. Prie Uojano statybos jau dirba beveik 300 komjaunuolių iš Lietuvos. Juos, matyt, suviliojo geras uždarbis. M. Miroski reportaže teigiama, kad tiltų tiesėjai per mėnesį uždirba po 700 rb. Suplanuotą darbą atlikus per trumpesnę laikotarpį, mokama po 150-200% atlyginimo. Problema betgi sudaro žiemos metu net 50° siekiantis šaltis. V. Kst.

atstovas, keletas dvasiškių ir daugiau vietos rinktinės publikos. Pertraukus metu svečiai hamiltoniečiai. K. Deksniai palydinti akordeonu, emė lietuviškai dainuoti ir šokti ratičius. Bematant įsijungė beveik pusė baltaus dalyvių. Visiems tai sudarė didelį įspūdį.

Toks stiprus tautinių šokių ansamblio koncertas vietinei kanadiečių publikai buvo labai naudingas — pasitarnavo lietuvių bei. Tai ypač svarbu mažose mūsų kolonijose, kur trūksta jaunimo ir talentų. Ką nors vietoje sukurti. Sault Ste. Marie lietuviai už puikų mūsų atstovavimą tariame "Gyvatarui" lietuvišką aciu!

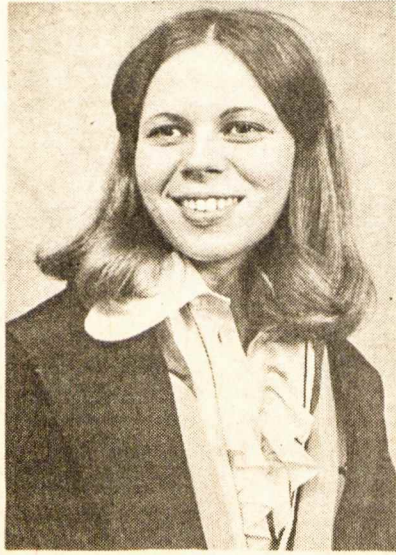

Gintaro prekybos savininkai Juozas ir Anelė Gineikos rugsėjo 14 d. Maracay mieste, Venecuclijoje, paminėjo savo 50 metų vedybinę sukaktį, dalyvaujant gausiam būriui tautiečių. Popiežiaus palaiminimą lietuviškų pamaldų metu perskaitė kun. A. Perkumas. Nuotraukose — sukaktuvininkai (viduryje), duklė Ramona Juodžbalienė, sūnus Danielius ir kun. A. Perkumas

Pompano Beach, Floridoje, bendruomenininkai — Petras Petras, Petras Petras, Zutauteienė, Zutaute; už jų — tautiečiai vaishinai prie stalų Nuotr. Br. Aušroto

HAMILTON ONT

DARIJA DEKSNYTE šiais metais baigė Hamiltono McMaster universitetą ketverių metų muzikos kursą bakaluro laipsniu su specialiu pagyrimu (honours). Ji yra baigusi Katedros mergaičių gimnaziją, Vysk. M. Valančiaus šeštadienį mokyklą, lituanistinį kursą ir vienerius metus mokytojavo šeštadieninėje mokykloje Hamiltone. Būdamą gimnazijoje, aktyviai reikėsi moksleivių ateitininkų veikloje, buvo kuopos pirmininkė, dirbo su jaunučiais. Šoko "Gyvatarė". Mergaičių chorui "Aidas" susiorganizavus, buvo viena pirmųjų dainininkių, vėliau dėtį studijų "Aido" pasitraukė. Ketina tęsti muzikos studijas. Linkime sėkmės.

SALPOS FONDO vėjau užbaigimo baltius paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Komitetas posėdžiauja, planuoja, kad šis baltius pareitų gražioje nuotakoje. Komitetas tikisi, kad hamiltoniečiai ir apylin-

kių lietuviai šį jų darbą parems savo gausiu dalyvavimu. Programą atliks Aušros Vartų parapijos choras, vad. muz. A. Paulionio. Taip pat matysime abiturientų pristatymą lietuviško jaunimo būrį. Visi, baigusieji XII gimnazijos klasę, kviečiami registruotis pas J. Pleinį tel. 549-5372. Po programos įvyks smagūs šokiai, grojant lietuviškam orkestrui, vad. J. Vaičiaus. Tad visi ruoškimės dalyvauti lapkričio 8, šeštadienio vakarą, šalpos baliuje. J. P.

P A D Ė K A

Tautos Fondo Hamiltono atstovybė nuosirdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems į Tautos šventės ir Vilniaus Dienos minėjimą, ypač prel. J. Tadaraukui ir kun. L. Januškiui už garsinamą biuletėnį ir atlaikytas šv. Mišias. Didelis aciu paskaitininkui A. Rinkūnui, St. Catharines ansambliui "Nemunas" ir jo vadovei St. Zubrickienei, staliukų loterijai po \$25 aukotojams: M. Juodžiui, A. Silinskui, Tri Realty Estate sav. Z. Didžbaliui ir A. Pranckevičiui; aukojusiems daiktinei loterijai: dr. V. Kvedarui — \$25, dr. A. Gailiui, V. Kybartui, V. Sakui — po \$10, L. Skripkutei, A. Buiniui, F. Gujai — po \$5, P. Latauskui — \$3, J. Stonkui ir L. Bučinskui — po \$2. Aciu paruošusioms vakarienei šeimininkėms — A. Deksnienėi, St. Kanopienėi, E. Milašienėi, A. Petraitienėi, A. Patamsienėi, B. Šniuolienėi; loterijai — Rožanskienėi, Rožanskaitėi, J. Browlee, H. Baronienei. Dėkojame broliams šauliams už paramą: Br. Milašui, Vl. Sauliui, St. Senkui, M. Juodžiui, A. Žuliiui.

Visų gražaus bendradarbiavimo dėka minėjimas davė per \$300 Lietuvos laisvės kovai.

T. Fondo atstovybė Hamiltone

MALONIAI KVIEČIAME VISUS !

Londono "Baltijos" ŠOKIUS spalio 25, šeštadienį,

SILUVOS MARIJOS PARAPIJOS SALEJE.

Pradžia 8 valandą vakaro (tėsis iki 1 valandos ryto)

Šokiams gros Londono lietuvių orkestras "Atspindžiai"

WELLAND, ONT.

P A D Ė K A

Nuosirdžiai dėkojame už mums suruoštą staigmeną-pagerbimą mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties proga, įteiktas gražias ir brangias dovanas. Nuosirdžiausiai dėkojame mūsų mielėmis rengėjams. Dėkojame kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už gražią kalbą, linkėjimus ir vertingą dovaną, kuri mums bus amžinai prisimintina. Dėkojame KLB Wellando apylinkės valdybos pirmininkui K. Stankevičiui už gražius linkėjimus, dėkojame klubo pirmininkui P. Sidlauskui už pasakytą kalbą. Nuosirdus aciu A. Cepukui už minėjimo pravėdimą. Dėkojame visiems prisidėjusiems. Tai: P. Adomynai, T. Adomynai, N. Bogart, S. Bogartai, J. Butkus, V. Bieliūnai, J. Bieliūnai, J. Baliukai, J. Baroniai, J. Radvilai, J. Blūzai, M. Bruder, P. Bruzgalis, A. Čepukai, J. Grišniai, P. Bersėnai, Gudačiai, P. Bražai, Z. Izokačiai, D. Hominuk, V. Karaliai, J. Kežinaitis, P. Kalainiai, Mrs. Katszenov, J. Kutkos, B. Luomanai, T. Huches, J. Mašauskas, J. Oliver, P. Panumiai, M. Preikšaičiai, J. Nekrošiai, A. Ramanauskai, G. Skaisčiai, K. Stankai, K. Stankevičiai, A. Stankevičiai, B. Simonačiai, J. Staškevičiai, A. Šileikiai, P. Sidlauskai, J. Tamulėnė, M. Urbys, M. Kuzavai, P. Vilkanskai, V. Vitaukai, M. Zajaz, A. Zinaičiai.

Jūsų parodyta didelė meilė ir nuosirdumas pasiliks mūsų gyvenime neužmirštama. Jūsų —

Marija ir Valentinas Jasiulioniai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. patalų drauda. Nemokamas pilnas čekių paskonavimas. Kapitalas — virš \$6.000.000.

"TALKA"

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6 %
santapus 8 %
term. depozitus 1 m. 9 %
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12 %
nekiln. turto pask. 11 %

Mesos ir puikūs dešros gaminiai

Skanėstai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641

FLORIDOS LIETUVIAI

Š.m. rugsėjo 1 d. Juno Beach vietovėje, kurios Atlanto aukšnio smėlio pakrantės pažįsta šimtai lietuvių torontiškių, įsisteigė III-ji JAV LB Palm Beach County apylinkė, kurios adresas yra: Jonas Jakubauskas, pirm., 291 Mercury Rd., Juno Beach, Fla. 33408, USA. Tel. (305) 626-3841.

Iniciatorių grupė, siekdamas surengti lietuvių į vieną stiprų LB junginį, sušaukė plačioje apylinkėje gyvenančius tautiečius į susirinkimą, kurio metu 26 nariai įsteigėjai pasisakė už LB Palm Beach County apylinkės įsteigimą. Į apylinkės v-b-a išrinkti: B. Aušrotas, P. Baniėnė, J. Jakubauskas, P. Mikšys, A. Pilipavičienė, J. Salkauskienė.

Po šio sėkmingo susirinkimo, kurio programoje taip pat buvo paminėta ir Tautos šventė, darbuotis apylinkės bendruomenininkai M. ir J. Jokubaičiai Palm Beach Shores miestelyje užtikrino apylinkėi labai puikias gegužinėms patalpas. Gavus šią atvirame ore esančią pastogę prie pat ošiančio Atlanto pakrantės, apylinkės v-b-a ryžosi suruošti pietų Floridos lietuviams pirmąją gegužinę, kuri įvyko IX. 21 14-21 val.

Ypač gausiai dalyvavo LB aukšnio kranto apylinkės nariai iš Pompano Beach, kartu atsivėję viešnia p. Januškevičienė iš Sidney, Australijos. A. ir V. Mošinskai, taip pat iš Pompano Beach, atsivėžė Vytuto senutę 98-tę motiną Celiną Mošinskienę, kuri bene bus pati seniausia tremtinė šiam kontinentui. Taip pat dalyvavo gausus būrys tautiečių ir iš kaimyninio Lake Worth miesto.

Oras ir svečiai puikiai bendradarbiavo su šios puikiai pavykusios gegužinės rengėjais, tuo jiems atlygindami už įdėtą darbą ir pastangas. Neabejotina, kad svečiai buvo patenkinti turėję proga pabendrauti saulėtos Floridos padangėje.

Br. Aušrotas

Sudbury, Ontario

SEŠTADIENINĖ MOKYKLA pradėjo 26-uosius mokslo metus paskutinį rugsėjo šeštadienį. Dirba tie patys mokytojai: vedėja Nijolė Paulaitienė ir kun. Antanas Sabas.

Licija Griškonienė užprašė Mišias a.a. Prano Griškonio mirties metinių proga, spalio 19 d. Visus dalyvausiančius pamaldose kviečia pietų į Jono Remeikio restoraną "Elgin Lunch". K. A. S.

WINDSOR, Ontario

AUKOS JAUNIMO KONGRESUI. Apylinkės valdyba pradėjo finansinį vайį III PLJK. Nusistatyta surinkti bent \$500. Daugiausia aukotojų atsiranda iš lankančių sekmadieniais Sv. Kazimiero šventovė. Yra asmenų, aukojusių po \$50 ir mažiau. Ruošiamasi kreiptis į visus Windsorio lietuvių verslininkus ir profesionalus. Be to, v-b-a bent 5 sekmadienius po pamaldų savo pajėgoms puošė kavą ir užkandžius. Susidariusį pelną skirs tam pačiam tikslui. Apyl. v-bai, kurią šiemet išimtinai sudaro jaunimas, linkėtina sėkmės nusistatytą sumą sulaukti. Reikia tikėtis, kad windsoriečiai jai nuosirdžiai padės.

"AUŠROS" KVARTETAS po sėkmingo pasirodymo Winnipege savaitę užtruksiamame tautybių festivalyje (Folklorama) ruošiasi išleisti lietuviškų dainų plokštelę. Pastaruoju metu gauna nemažai pakvietimų dainuoti, tačiau dėl gana apkrautos merginų mokslo programos sunku visus patenkinti. Nutarta teigiamai atsakyti į Toronto kvietimą dainuoti ten ruošiamame pobūvyje jaunimo kongresui paremti. Neseniai "Aušrai" buvo paskirta piniginė parama Kanados vyriausybės ir "Carling's Foundation". Pinigai buvo panaudoti daliai kelionės išlaidų į Winnipegą padengti. Iš abiejų minėtų institucijų gauti pažadai teigiamai atsiliepti į "Aušros" prašymus paremti plokštėles išleisti.

WINDSORO UNIVERSITETO rušenos laidos baigusių sąrašas buvo tik vienas lietuvis — Andrius Čerškus, gavęs biologijos magistro laipsnį. Andrius aktyviai reikšias lietuviškoje veikloje: skautų organizacijoj, lietuvių studentų klube, buvo išrinktas Windsorio atstovu į II PLJ Kongresą, keletą metų grojo akordeonu Detroido šokių grupei "Silainė" ir akompanavo "Aušros" kvartetui. Š.m. liepos pabaigoje susituokė su Irena Jakubaityte ir šiuo metu abu ruošia doktoratus Londono Western un-te.

v. c.

ANDRIUS ČERŠKUS, Windsorio universitete gavęs biologijos magistro laipsnį 1975 m. spalio 4 d.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLIKO TARYBA rugsėjo 27 d. posėdžiavo Brooklyn, N.Y., Kultūros Židinyje. Bendrą apžvalgą padarė tarybos pirm. Stasys Lušys, o valdybos vicepirm. Juozas Audėnas supažindino su svarbesniais valdybos darbais. "Darbininko" spaustuvėje jau renkama dr. V. Sruogienės paruošta knyga "Lietuvos steigiamasis seimas", kuri yra skirta šiemetinei šio seimo 55-rių metų sukaktiui. VLIKO seimas įvyks lapkričio 29-30 d.d. Kultūros Židinyje. Be valdybos pranešimų, numatyta aktualiai prof. dr. Broniaus Nemicko paskaita "Helsinkio susitarimų priglįbtis". Seime taryba turės sudaryti naują VLIKO valdybą, nes jau baigiasi dabartinės valdybos trejų metų kadencija.

JAV LIETUVIŲ KATALIKŲ KUNIGŲ suvažiavimas įvyks spalio 29-31 dienomis Niujorke, Commodore viešbutyje, Park Ave (prie 42 gatvės). Šis suvažiavimas yra suderintas su Catholic Conference on Ethnic and Neighborhood Affairs, kad lietuviai kunigai, vienuolės ir pasauliečiai galėtų ir jame dalyvauti. Tikimasi per 200 dalyvių.

UZ KLAIDINGŲ INFORMACIJŲ ATITAISSYMA pernykštėje "Encyclopaedia Britannica" laidoje energingai kovojo specialieji PLB komisiškai: inž. D. Satas, M. Drunga, prof. dr. A. Kilmas, dr. J. Gimbutas, prof. dr. R. Mišlūnas ir R. Kondratas. Ją sudarė ir jau vadovavo PLB valdybos pirm. inž. D. Satas. Enciklopedijos bendradarbių tarpe buvo plačiai paskleistas M. Drungos parašytas memorandumas. Kiti komisijos nariai bei jos kaltininkai redakcijos dėmesį į Sovietų Sąjungai pataikausiančias klaidas atkreipė laiškais. Ypač platus dėmesio spaudoje susilaukė prof. dr. R. Mišlūno straipsnis, paskelbtas "Slavic Review" žurnale. Klaidų atitaisymas dabar tėra laiko klausimas.

KONGRESMANAS E. J. DERWINSKIS JAV atstovų rūmų tautinių santykių komitetui įteikė rezoliuciją, pabrėžiančią, kad JAV kongresas Helsinkyje pasirašyto baigminio akto netaikyti JAV politikos pasikeitimui — Baltijos kraštų pripažinimui Sovietų Sąjungai ir kad ateityje bus tęsiama ligišiolinė JAV politika nesuteikti sovietams tokio pripažinimo.

VIDA MISIUNAITĖ - ROBERTS, Baltimorės dienraščio "News American" redaktorė, šios apylinkės LB darbuotojams talkina specialiu vėdamųjų parūpinimu ir redakcijai skirtų laišku skelbimu. Prieš keletą metų jos talkos dėka buvo nufilmuota Vasario 16 minėjimo programa ir parodyta televizijoje. Siemetinių Helsinkio įvykių proga WBAL lietuvių verslininkus ir profesionalus. Be to, v-b-a bent 5 sekmadienius po pamaldų savo pajėgoms puošė kavą ir užkandžius. Susidariusį pelną skirs tam pačiam tikslui. Apyl. v-bai, kurią šiemet išimtinai sudaro jaunimas, linkėtina sėkmės nusistatytą sumą sulaukti. Reikia tikėtis, kad windsoriečiai jai nuosirdžiai padės.

"AUŠROS" KVARTETAS po sėkmingo pasirodymo Winnipege savaitę užtruksiamame tautybių festivalyje (Folklorama) ruošiasi išleisti lietuviškų dainų plokštelę. Pastaruoju metu gauna nemažai pakvietimų dainuoti, tačiau dėl gana apkrautos merginų mokslo programos sunku visus patenkinti. Nutarta teigiamai atsakyti į Toronto kvietimą dainuoti ten ruošiamame pobūvyje jaunimo kongresui paremti. Neseniai "Aušrai" buvo paskirta piniginė parama Kanados vyriausybės ir "Carling's Foundation". Pinigai buvo panaudoti daliai kelionės išlaidų į Winnipegą padengti. Iš abiejų minėtų institucijų gauti pažadai teigiamai atsiliepti į "Aušros" prašymus paremti plokštėles išleisti.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba 1976 m. gegužės 5 d. specialia akademija Čikagos Jaunimo Centre pagerbė žurnalistą Julijoną Butėną jo 25 metų mirties sukakties proga. J. Butėnas grįžo sovietų okupuotą Lietuvon tęsti partizaninės kovos ir žuvo 1951 m. gegužės mėnesį.

Argentina

EUGENIJA RUDYTE, Argentinos Lietuvių Centro valdybos narė, grįžo į Buenos Aires iš ilgesnės viešnagės JAV. Ji daug dirba III PLJ Kongreso ruošioje. Viešėdama Vašingtone, turėjo proga per "Amerikos Balsą" prabilti okupuotą Lietuvą. Tautiečių tėvynėje ji supažindino su Argentinos lietuvių jaunimo veikla ir artėjančiu kongresu. Čikagoje E. Rudytė dalyvavo specialia PLB valdybos posėdyje jaunimo kongreso reikalais. Kalifornijoje aplankė San Francisco ir Los Angeles miestus.

Australija

"ŽILVINO" TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, vadovaujama L. Mocpano, savo metinį pobūvį su koncertine dailine surengė rugsėjo 13 d. Adelaidės Lietuvių Namuose. Programoje pirmą kartą dalyvavo jaunesnieji "Žilvino" šokėjai. Vakaras susilaukė daug dalyvių, ypač jaunimo. Pobūvio ruošia rūpinosi "Žilvino" administratorius V. Vencius.

LAIMUTĖ LAUKAITYTĖ, Sydnejaus lietuvių, yra Australijos karo laivyno jaunesnioji leitenantė. Šioje tarnyboje ji pralenkė savo brolių kęstutį, kuris dar tebėra seržantas.

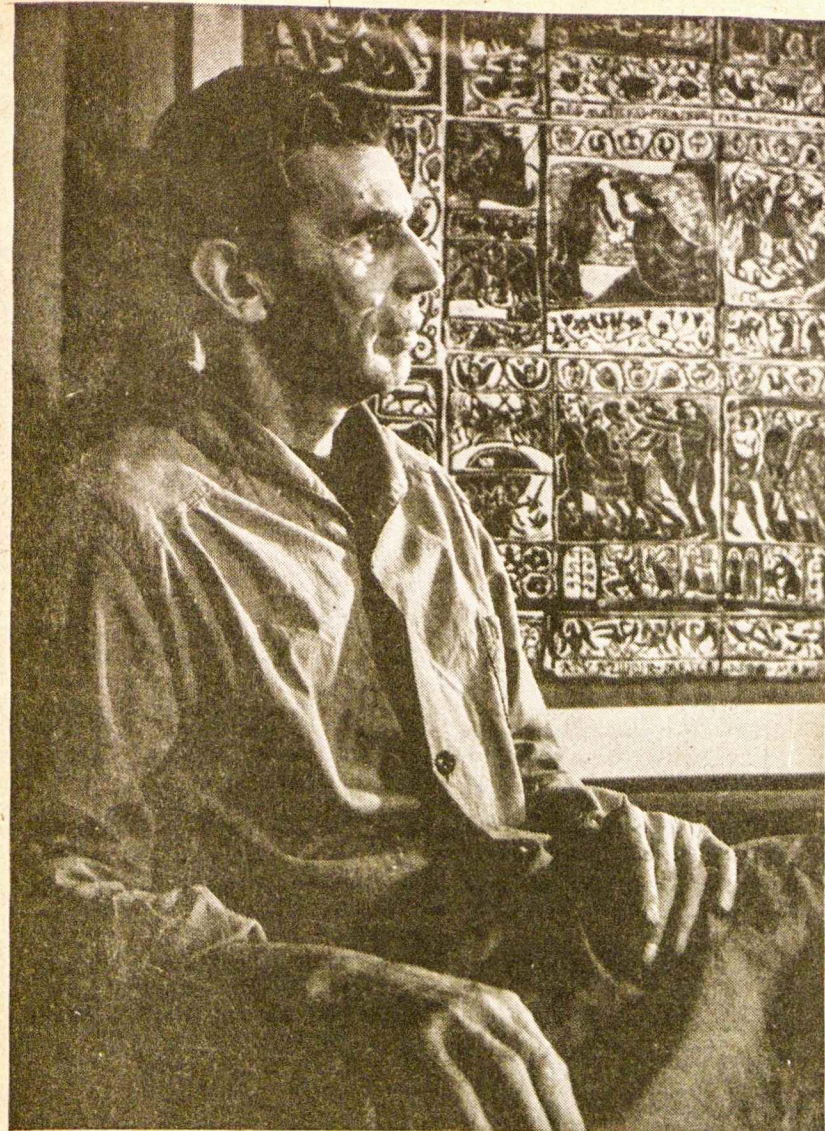
ADELAIDĖS LIETUVIŲ JAUNIMAS Katalikų Centre surengė jau septynioliktą metinį savo vakarą, nuspulvintą muzika, šokių, daina, poezijos ir prozos skaitymu. Buvo suvaldintas Pr. Pusdešrio škiecas "Sunku gyventi jaunam ant svieto". Sietynas Kubilius pianinu paskambino savo kompoziciją, dedikuotą anksti mirusiai savo tetai a.a. Audrutei Šilingaitėi. Vaizdelį "Sniega prisiminti" Kaldė senelio fone atliko mažieji Donatas ir Daina Mauragiai. "Tėviškės Aiduose" paskelbtame vakaro aprašyme jo autorė A. Binkevičiūtė - Gučliuėnė, buvusi Kauno ra-

diofono solistė, lietuviams įprastą Kaldė senelį kažkodėl jau vadina Seneliu Salčiu. Šis pakaitalas yra atkeliaavęs iš okupuotos Lietuvos, kur Maskva neleidžia švesti Kaldė. Ten tas iš rusų kalbos išsiverstas Senelis Šaltis dovanas vaikams dalina N. Metų išvakarėse. Rusiško senelio kopijai neturėtų būti vietos išeivijoje.

LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO oficialiai atstovais Australijoje išrinkti: dr. Vitas Kiaušas ir Julija Miškinytė iš Brisbanės, Ričardas Bauskas, Eduardas Karpačius, Arūnas Pilka, Ričardas Bukevičius, Regina Laukaitytė iš Sydnejaus, Gediminas Andruška, Dalia Šaženytė ir Neris Pilka iš Kanberos, Birutė Mikuzienė, Nemira Masiulytė, Jonas Mockus, Linas Varnas iš Adelaidės, Algis Milvydas, Gediminas Statkus, Viltė Araitė, Birutė ir Zita Prašmutaitės, Vytutas Juška iš Melburno. Grupės vadovu bus melburnietis V. Juška.

Britanija

"EUROPOS LIETUVIS", leidžiamas Londone DBL Sąjungos ir Lietuvių Namų Bendrovės, paskelbė vėdamąjį "Pasitarti sveika", liečiantį lietuviškosios spaudos finansines problemas. Vėdamasis pradėdamas dvisavaitraščio "Argentinos Lietuvių Balsas" nutarimu Buenos Aires mieste padvigubinti prenumeratorų mokesčių ir laikraštį leisti tik kartą į mėnesį, kol išryškės finansinė būklė. Vėdamajame rašoma: "Kodėl šios istorijos kartojame? Todėl, kad ir mūsų padėtis yra labai panaši. Iki šiol lygiai pusė visos prenumeratorų buvo išleidžiama laikraščio persiuntimui, bet dabar tos sumos neužtenka, nes paštas persiuntimo mokesčius dar padidino. Už likusią pinigų sumą nuperkame popierių, dažus ir laikraštį atspaudžiame. O pagrindiniams darbams — surinkimui ir redagavimui — pinigų nebelieka. Dalį jų sudea

DAIL. VIKTORAS PETRAVICIUS, kurio dailės darbų paroda rengiama Toronto Lietuvių Namuose spalio 25-26 d.d.

Lietuvių šventė Vokietijoje

Siaurės Reino - Vestfalijos lietuvių sąskrydis
M. K. Čiurlioniui pagerbti

Netoli Hageno, nedideliame Wetter miestelyje, prie garsios Ruhro upės, prieš 29 metus atsirado lietuvių vyrų lageris, turėjęs per 300 narių. Netrukio anais laikais lietuviškom šventėm ir minėjimam dalyvių, tik labai trūko meninių pajėgų. Gražų žygį atliko anuometiniai Bonnos lietuviai studentai (šiandien tapę garsiais gydytojais bei kitų profesijų atstovais), atvykę pas Wetterio vyrus 1949 m. Vasario 16 šventės proga su paskaita ir įspūdinga dainų bei šokių pyne "Subatvakariu".

Emigracijos banga stipriai praretino vyrų gretas Wetteryje, bet po kelerių metų, dėl darbo ir buto sąlygų, pradėjo spiestis lietuvių būrelis Hagene. Bene nuo 1953 m. ir lietuviškos pamaldos, ir kultūriniai parngimai buvo perkelti į Hagena. Ir šiais metais rugsėjo 27 d. čia buvo surengtas Tautos šventės minėjimas.

Gražus, būrelis tikinčiųjų 16.30 v. susirinko į Sv. Elzbičios (T.T. pranciškonų) parapijos šventovės bokšto koplyčią pasimelsti už tautą ir tėvynę. Sv. Mišias laikė dek. kun. V. Sarka. Kapucinas kun. Konstantinas pamokslė išskėlė tikybės reikšmę pagoniškos ir kriščiūnės Lietuvos laikais tautos išlikimui ir savitumui.

Po pamaldų šventės dalyvių Wartburgo svetainės Y salėje pasveikino PLB Hageno apylinkės pirm. L. Vilčinskas. Programos pranešėja A. Sadukiytė, šiemet baigusi Vasario 16 gimnaziją, perskaitė raštu gautus sveikinimus iš krašto valdžios ir savivaldybės atstovų. Kadangi klausytojų tarpe buvo ir tokių, kurie lietuviškai nesupranta, tai paskaita apie M. K. Čiurlionį dail. Alf. Krivickas skaitė vokiškai. Nors dar toli gražu neapkančiam, tačiau lietuviškos muzikos ir tapybos pradininkas jau esąs žinomas visame pasaulyje. Prelegentas pabrėžė, kaip reikšmingos M. K. Čiurlionio gyvenime ir kūryboje buvo gelbstintys rankos: gyd. Markevičius, Plungės kunigaikščio Oginskio, vėliau jo žmona tapusios Sofijos Kymantaitės ir daugelio kitų.

VLB atstovas prie šio krašto darbo ir socialinių reikalų ministerijos M. R. Kiuzauskas padėjojo paskaitininkui ir padarė trumpą pranešimą apie aukų rinkimą Vokietijos lietuvių jaunimo atstovų kelionei į kongresą P. Amerikijoje.

Po pertraukos ilgametis VLB Vokietijos krašto valdybos reikalų vedėjas ir dabartinis pirm. J. Lukošius pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičiumi ir padėjojo didžiausia šventės rengimo našta nusiėmus: M. R. Kiuzauskui ir L. Vilčinskui.

Meninėje dalyje M. K. Čiurlionis pakartotinai buvo prisimintas kaip muzikas. Koncertą pradėjo Pance-Simaniūškystė, padainuodama Čiurlionio harmonizuotas liaudies dainas: "Kas berniolo pamislyta" ir "Oi giria, girelė". Lietuvišką muziką pakeitė Beethoveno "Gretels Warnung", R. Strauso "Morgen" ir S. R. Strauso "Aufenthal". Akompaniatorė Raminta Lampasytė vėl priminė Čiurlionį, paskambindama nokturną op. 4. Savo įnašą į šventės koncerto

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estiską duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Ne kiekvieną naudą vėjai gaudo

Skaitant "Žurnalistiką", kyla įvairios pastabos, pabarimai ir patarimai

A. KALNIUS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

"Stenkis rašyti glausčiau"

Dažnas knygos straipsnio autorius nepamiršta priminti, kad rašte reikia stengtis išsireikšti taupiu žodžiu. Regis, dar bene Lietuvoje kažkuriame laikraštyje teko skaityti, kad žurnalisto rašto poreikiams reikia žinoti apie 24.000 žodžių. Kokiame tad galam? Juk kasdieninės komunikacijos poreikiams, regis, užtenka tik kelių tūkstančių. Iš-eina, kad kasdienos žmogus kalba taupiu žodžiu.

Žinoma, aš nesakau, kad žurnalistas, rašydamas reportažą ar publicistinį straipsnį, turi žodžiais švaistytis ar taisyti skaitytoją po ganyklas, ne. Bet vis dėlto jo raštas bus stilingesnis, vaizdingesnis ir puošnesnis, jeigu jisai sugebės panaudoti daugiau vaizdingesnių žodžių. Juk jeigu sporte visi bėgikai būtų tik trumpų distancijų, tai nukentėtų ne tik bėgimo kritė, bet ir sportas apšamai.

Žodžių taupymas turi dar ir kitų grėsmingų savybių: mes striukiname savo kalbos lobius. Tikrai būtų nelabai džiugu, jei koks juokdarys imtų ir prasišartų: "Ponai, už kokio metų šimto, kito, jūs pradėsite pirštais kalbėtis".

Idomu, kad net ir V. Butėnas, vienas iš trisdešimt šios knygos autorių, savo straipsnyje apie reportažą net keliais atvejais prasišartai apie taupymą žodžių, o viener net sako: "Kaži ar būtų galima vaizdžiau keliais sakiniams nupiešti 25 metų veiklos vaisių, kaip kad ši kartą pavysio gabiame plunksnos vyru J. Toliušui". O tempora, o mores! Tai būtų gera gimnazistams mokyti istorijos iš tokių plonų knygų. . . Betgi 1975 m. birželio "Akiračiuose" V. Butėnas visai pagrįstai nusišandžia, kad jo "augštaitiškos prigimties stilijus reikalauja išsiplėtimo..."

Pats redaktorius kun. J. Prunskis, pateikdamas ištrauką iš rašytojo J. Jankaus pasikalbėjimo su dail. Alf. Dargiu, sako: "Įtarpas gana ilgokas. Interviu darosi su stipriomis reportažo priemonėmis. Na, tai kas. Kad tik vaizdu ir idomu".

Žinoma, Jankus be vaizdo bus ne Jankus. Ir B. Raila nebūtų Raila, jeigu jis savo žodžius svarstytų gramais.

Nebaigta pasaka

Nemaža kritikos reikalu yra ginčytasi periodinėje spaudoje, o dabar dar pasisakyta ir šioje knygoje. Nekalbant apie vertinimo specifinius V. Jakubėno (muzika), J. Blekaitis (drama), A. T. Antanaičio (knyga), M. Sileikio (meno kūriniai), S. Semėnienės (kino filmas) kritinius patarimus, kurie yra geras paraginimas tolimesnės studijoms, skaitytojo mintis susidurs su taiklia J. Vaišnio, SJ, žodžiu apie kritikos negalavimus. Viena, tačiau, neaišku, ar jo žodis yra taikomas žurnalistikams, kurių kritika pasijęgumas dažnai yra abejotinas, ar patyrusiems kritikams.

Pirmuoju atveju manyčiau, kad žurnalistas tarpe nesant muzikų, dailininkų, teatro, rašytojų ir pan., eilinio žurnalisto kritika bus neveiksminga, nes jis, neturėdamas atitinkamo tolygaus pasirengimo, nesugebės kūrybiškai mąstyti ir teisingai atskleisti kūrinio vertę. Galbūt dėlto ir yra nusikandžiama mūsų kritikos blankumu. Dėlto mūsų žurnalistas nereikėtų barti, o ateiti jiems į pagalbą, suteikiant jiems galimybę pasinaudoti kritikos žinią. Čia kad ir atitinkami neakivaizdiniai dėstymo kursa galėtų daug padėti.

Jeigu gi kun. J. Vaišny savo griežtoką žodį tarė kompetentingiems kritikams, tai jiems taip pat labai reikėtų juo susirūpinti, nes iš tikrųjų dažnai jų kritikos yra grindžiamos tik terminologine išmintimi ir draugiškumo laipsniu.

Zodis redaktoriui ir poetui

Tik ne kun. J. Prunskis, o savo redaktoriui, kuris taip pat yra taupaus žodžio šalininkas. Atsiprašau, kad aš parašiau daugiau, negu 3-4 puslapius, kaip Jūs "Žurnalistikos" vadovėlyje nurodėte. O taip pat nepačiau ir J. Janušaičio, kuris ragina rašyti glausčiau, kad redaktoriaus sutapytume daugiau laiko. "Mat, mano džiūškos prigimties stilijus taip pat reikalauja išsiplėtimo".

Tai gi, dabar jau baigiu. Tik

dar norėčiau keliais žodžiais išsirtarti apie tą poeziją, apie kurią poetas L. Andriekus taip gaudžiai ir įtikinamai šiame leidinyje rašė. O vis dėlto taip blogai, bent Kanadoje, nėra. Čia esama tautiečių, kurie, turbūt norėdami gražesnius sapnus sapnuoti, galvugalyje, šalia Svento Rašto, yra priglaidę nevieną ir poezijos knygą. Žinoma, galėtų būti jų daugiau.

Man atrodo, būtų klaidinga manyti, kad rašyti apie poeziją žurnalistikos knygoje netinka. Juk žurnalistas privalo stovėti visų mūsų kultūrinių vertybių sargyboje, taigi ir poezijos. Nes kur kitur jautrus poeto žodis apie poeziją pastoviai išliks, jei ne knygoje? Laikraštys? "Jisai, kaip girioj, nuskambės". Dar tarp kitų dalykų kun. L. Andriekus įžvalgiai pastebi: "Kelti pagarbą spaudoj rašytojui labiausiai ta prasme, kad jis

ŽURNALISTIKA. Redagavo Juozas Prunskis, išleido Lietuvių žurnalistikos sąjunga. Kalbą lygina St. Barzdukas. Viršelis dail. Vytauto Virkuro. Spausdino "Draugo" spaustuve. Čikaga 1974 m. Kaina — \$6.

Rudeninė "Eglutė"

J. NARŪNE

Po vasaros atostogų pasirodė jaunųjų skaitytojų pasaulyje "Eglutė". Rugsėjo mėnesio numeris turi puošnų viršelį, pieštą dail. Ados Korsakaitės - Sutkuvienės. Matyti taut. drabužiais apsirengusi lietuvaitė, atstovaujanti rudens derliaus šventei — neša prinokusius vaisius; prie jos kojų stilizuoti jai, daržai, laukai...

Labai malonu, kad "Eglutės" puslapiuose vis daugiau atsiranda jaunųjų poetų kūrinių. Ši kartą yra Linutės "Skubu". Pasirodė ir seniai girdėta Sonė Tomarienė eilėraščių "Bemokslė varna". Sesuo Ona Mikailaitė vaikus apdovanoja "Knygos" eilėraščių. Idomus pasakojimas apie žvėrblių baidyklę, sukurta rašytojos Danguolės Sadūnaitės. Randame trumpą negrų pasaką "Kiškio protas" ir ilgoką Renės Rasos apysaką "Lino gimtadienis". Tai išskarpė iš mūsų

vaikų gyvenimo Amerikoje. Idomūs dviejų puslapių galvosūkiai, gražios nuotraukos iš "Eglutės" šventės Putname.

Sio numerio puošmena — gražus pasveikinimas iš šeštadienės dr. Vinco Kudirkos mokyklos Kanadoje. Šis pasveikinimo lapas, vaikų pieštą, dailiai ornamentuotas, visas kaligrafiškai išrašytas, parodo, kiek kruopštus darbo įdėt! Pasveikinimo lape seka tikri mokytojų ir mokiniių parašai, smulkučiais raidėmis parašyti.

Visas rugsėjo numeris gražiai suredaguotas, skoningai sulaužytas. Turinys gyvas, idomus, įvairus. Yra ir pačių Kanados lietuviųkų rašiniai, įdomūs savo originalumu.

Tėvai nesikrauskite savo vaikų! Leiskite jiems pasirožėti savo laikraščiu. Šiandieną, neatidėliojant, užsakykite jiems "Eglutę". (Eglutė, Putnam, Conn. 06260, USA. Kaina — \$7 metams. Viskas numeris — 75¢).

DAIL. IRENOS SIMKIENĖS "Tolstancios burės" (akrilika, 1975). Jos paveikslų paroda rengiama Toronto Lietuvių Namuose spalio 25-26 d.d.

KALEDINIS dovanos

Tik per Angliją — greičiau, pigiau, geriau. Siūlome augštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALEDINIS 1975

3 metrai puikios vilnos angliskos medžiagos eilutei; 2,75 m. storos "crimplene" medžiagos moteriškai eilutei arba moteriškom apsiustui; vyriški nailoniniai marškiniai arba blužis; vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis; 1 vilnėnė geleto skarelė; 2 geleto nailoninės skarelės; 2 p. vyriškų arba moteriškų vilninių (arba nailoninių) kojinių; 1,80 m. "crimplene" medžiagos suknėlė (arba 1 sv. vilninių megzminių siūlų); 1 sv. šokoladinų saldinių; 20 angliskų cigarečių. Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$160.00

Paruošiamo specialius maisto gaminių siuntinius 1975 m. Kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis \$50.00

Tam, kas nori pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus: 3 m. labai geros angliskos medžiagos eilutei \$45.00 Stora su ornamentais "crimplene" medžiaga — 1 m. \$7.00 "Crimplene" medžiaga suknėlėms — 1 m. \$6.50 Nailoninis kailis moteriškom apsiustui \$33.00 Dirbtinis minkas moteriškom apsiustui \$54.00 Vilnėnė medžiaga žieminiams apsiustui \$36.00 Vilnėnė geleto skarelė \$8.00 Kompletas moteriškų nailoninių apatinių \$10.00 Nailoniniai marškiniai \$9.00 Vilniniai arba "acrylono" nertiniai \$12.00 Lieturginiai "Teleopic" \$10.00 Šitos kainos yra su sovietiniu muitu. Reikia pridėti tikto persiuntimo išlaidas \$17.00

Priimame užsakymus: autovežimiu, motociklu, dviračiu, televizijos aparatu, šaldytuvu ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekm, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekmis arba pinigais į Lietuvą ar kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England

Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LOS ANGELES BALTIECIAI kultūrinę radijo programą "Baltic Heritage Radio" pradėjo spalio 1 d. M. K. Čiurlioniui skirta laida, kurią paruošė kompoz. kun. Bruno Markaitis, JS. Šią programą kiekvieną trečiadienį, 8-8.30 v.v., transliuos KC RW radijo stotis banga 89.9. Ji gerai girdima Kalifornijoje tarp San Francisco ir San Diego. Svarbesnės laidos bus pertransliuojamos visai Amerikai. Kiekviena tautybė savo laidą turės kas trečią trečiadienį. Į programas numatoma įtraukti liaudies ir dabartinę muziką, literatūrą, dramą, mitologiją, tautosaką, istoriją, informaciją apie baltiečių laimėjimus visame pasaulyje. Naujoji radijo valandėlė bus susieta su baltiečių kultūros studijų stiprinimu Kalifornijos universitete, Los Angeles mieste. Lietuviams atstovaus šios programos: spalio 22 — "Lietuva ir jos žmonės", paruošta Stasės Pautienienės; gruodžio 3 d. — "Kompozitorius Bruno Markaitis", pasikalbėjimas su juo ir jo rinkiniai kūrinių; gruodžio 24 d. — dr. M. Gimbutienės paruošta kalėdinė giesmių, žaidimų programa su džiūšku atspalviu "Saulės sugrįžimo belaukiant". M. G.

AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBAS spalio 18, šeštadienį, 7 v. v., Bay Woman's Club salėje, 1240 4th St., Santa Monica mieste, Kalifornijoje, rengia sol. Stasės Klimaitės-Pautienienės koncertą. Programon ji yra įtraukusi lietuvių bei kitų kompozitorių klasikinio ir lengvo pobūdžio kūrinius, kurie bus atlikti su pianistu, gitaristu ir būgnininko palyda. Koncertą pajavairins iš kūrinių viešnagės Paryžiuje grįžusios dail. Ginos Geštautienės naujausių darbų paroda.

ANDRIJAUS KUPREVICIAUS, klelandiečio pianisto, koncertas Los Angeles mieste, Whillshire Ebelle theatre, 743 So. Lucerne Blvd., įvyks lapkričio 2, sekmadienį, 3 v. p. Koncertas bus pradėtas M. K. Čiurlionio kūrinių, prisiminant šio diidžio mūsų tautos menininko šimtąjį gimtadienį. Po to A. Kuprevičiaus atliks J. Gaidelio, Br. Budriūno, F. Sopeno, M. Ravelio ir Glinasteros kompozicijas.

DAIL. VYTAS SERELIS, P. Australijos dienraščio "The News" pranešimu rugsėjo 9 d. laidoje, laimėjo Robin Hood komiteto dailės konkurse pirmąją \$800 premiją už paveikslą "Senelė su lapės kailiu". Šį V. Serelio kūrinių tuojau pat nupirko P. Australijos Meno Galerija už \$700. Jaunasis Adelaidės lietuvis jau kelintą kartą laimi pirmąsias premijas didesnės parodos ir šiuo metu meno kritikų laikomas vienu geriausių jaunųjų dailininkų Australijoje (J.V.)

LIETUVŲ PAGERBIMĄ ryšium su tarptautiniais metais rugsėjo 8 d. Los Angeles Sv. Kazimiero parapijos salėje surengė Lietuvių Moterų Federacijos Klubas. Paskaitą "Lietuvė amžių slinktyje" skaitė buvusi ilgametė šios organizacijos veikėja ir Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė. Lietuvių moterų kompozitorių kūrinių programą atliko mezzosopranas Janina Čekanauskienė su pianistės Raimondos Apeikytės palyda.

SOL. JŪRATĖ VEBLAITYTĖ - LICHTFELD, sopranas, su Phoenix pučiamųjų instrumentų kvintetu rugsėjo 17 d. dalyvavo radijo koncerte Niujorke, kur ji surengė ir transliavo "The New York Times" WQXR stotis. Programon buvo įtrauktos penkios kompoz. D. Lapinsko ciklo "Mergaitės dalia" dainos. Be jų, buvo atlikti latvių, estų ir amerikiečių kompozitorių kūrinių. Sol. J. Vebalaitė, šiuo metu gyvenanti Locust Valley, Long Island, yra N. Anglijos Baltiečių Dr-jos jaunųjų menininkų konkurso laureatė. Su Phoenix kvintetu ji koncertavo Bostone, Niujorke ir Montrealyje. Locust Valley J. Vebalaitė dėsto muziką ir vadovauja chorui.

JUOZO LUKŠOŠO - DAUMANTO knyga "Partizanai už geležinės uždangos", išverstą anglų kalbon, išleido S. Zobarsko leidykla "Manlyland Books, Inc.", 84-39 90th Street, Woodhaven, N.Y. 11421. Vertimu pasirūpinę leidykla ir E. J. Harrison. Angliškai ši knyga pavadinta "Fighters for Freedom" ir papildyta antrine antrašte: "Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. (1944-47)". Ji turi 254 psl., kainuoja \$9.95. Jos autorius grįžo okupuotai Lietuvon ir buvo susidūrime su okupantais. Šis S. Zobarsko leidinys padės mums supažindinti angliškai skaitančius sveitimačius veikėjus su lietuvių partizanų žūtbūtinę kovą už Lietuvos nepriklausomybę pirmiaisiais pokario metais.

KIPRO BIELINIO \$3.000 PREMIJA laimėjo Elena Juciūtė už JAV išleistą atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje". K. Bielinis, miręs 1965 m., testamentu paliko \$3.000 premiją už geriausią moksline ar beletristinė knygą apie sovietų arba vokiečių okupuotą Lietuvą vykdant terorą ir tautžudystę. Vertintojų komisija, susipažinusi su jai atsųstomis ir po jo mirties išleistomis knygomis, nutarė, kad testamentu sąlygas geriausiai atitinka "Pėdos mirties zonoje", E. Juciūtės atsiminimai iš Sibiro ir sovietų okupuotos Lietuvos.

LAITERA UN AKSLIA, Rygoje leidžiamas latvių savaitraštis, paskelbė pluoštą Vytauto Bložės eilėraščių, kuriuos vertė K. Skujeniekas ir I. Zieduonis. Trumpą įvadą apie V. Bložės kūrybą parašė K. Skujeniekas.

LIETUVOS DAILININKŲ PARODA, skirta šimtajam M. K. Čiurlionio gimtadieniui, rugsėjo 24 d. atidaryta Vilniaus dailės parodų rūmuose. Atidarymo proga jo harmonizuotų liaudies dainų padainavo L. Abačiaus vadovaujamas Vilniaus radijo ir televizijos choras, sukurtaivninko reikšmę Lietuvos kultūrai nušvietė Dailininkų Sąjungos pirm. prof. J. Kuzminskis. Paroda susilaukė beveik 300 darbų, sukurty Čiurlioniška tematika arba dedikuotų M. K. Čiurlioniui. Jų tarpe buvo ir jo anūks D. Palukaitienės sukurta barcljefas — S. Kymantaitės-Čiurlionienės ir M. K. Čiurlionio memorialinės lentos Palangoje kopija. G. Jokibonio sukurta M. K. Čiurlionio skulptūra bus nušildinta iš bronzos ir pastatyta Kaune. Parodoje vyravo tapybos darbai, bet gausus buvo ir grafikos skyrius.

NAUJAJAME VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRE M. K. Čiurlionio minėjimas įvyko rugsėjo 22 d. Minėjimą jo etuidais pradėjo pianistė A. Juozapėnaitė, M. K. Čiurlionio konkurso laureatė. Kalbėtojų gretoms priklausė kultūros "ministrai" L. Sepetys, M. K. Čiurlionio minėjimų sąjunginės komisijos pirm. D. Kabalevskis, Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirm. prof. J. Kuzmickis, Lietuvos Kompozitorių Sąjungos pirm. V. Laurušas ir Varėnos rajono partinio komiteto I sekr. J. Bazyz, kurio valdoms priklausė Druskininkai su M. K. Čiurlionio memorialiniu nameliu. Jo kalba apie Varėnos rajono laimėjimus beveik nieko bendro neturėjo su M. K. Čiurlioniu. Iš visų kalbėtojų bene labiausiai išsiskyrė rusas D. Kabalevskis grynai meniniu žvilgsniu į M. K. Čiurlionį, kaip simfoninės lietuvių muzikos pradininką, kuris savo kūryboje rėmėsi nuostabių gimtosios Lietuvos gamtos skambesiu ir regėjo skambias savo tėviškės dainas. Pasak D. Kabalevskio, M. K. Čiurlionis girdėjo regimą pasaulį, o jo skambėjimą sugebėjo suvokti vaizdais. Kalbas M. K. Čiurlionio preliūdų tarpai pajavairino prof. T. Nikolajeva, žymioji pianistė iš Maskvos. M. K. Čiurlionio žodžiais kompoz. V. Montvilos sukurta kanta "Čiurlionis" atliko H. Perelšteino vadovaujamas vilniečių berniukų choras "Ąžuoliukas" ir Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras su vyr. dirigentu J. Domarku. "Ąžuoliukas" taipgi padainavo M. K. Čiurlionio harmonizuotą liaudies dainą "Bėkit, barclai!" ir E. Balsio išpėtotą dainą "Sok, tėveli, sukutin!". Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokyklos moksleivės atliko šoki, kurį pagali M. K. Čiurlionio preliūdus buvo sukūręs choreografas A. Pletniovos, o ji paruošusi dėstytoja L. Navickytė. Koncertinę programą J. Indros daina "Saulė leidžias" ir A. Rubinšteino "Naktim" papildė Vilniaus operos tenoras V. Noreika.

SIMTĄJI M. K. ČIURLIONIO GIMTADIENI kauniečiai paminėjo rugsėjo 19 d. savo miesto muzikiniame teatre, kuris yra įsikūręs senosiose buvusio operos, baleto ir dramos teatro rūmuose. Atitinkamą žodį tarė Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas J. Jaruševičius, M. K. Čiurlionio muzėjas direktorius P. Stauskas, dail. K. Bogdanas ir kompoz. G. Kuprevičius. Atvežtus suvenyrus M. K. Čiurlionio muzėjui perdavė jo kūrybos gerbėjų klubų atstovai E. Selestova iš Odesos, N. Elmjevas iš Kubanės. Tarp minėjimo dalyvių buvo ir sukaityvininko dukra D. Čiurlionytė-Zubovienė. Minėjimas užbaigtas koncertu.

KOMPOZ. ANTANAS RACIŪNAS atšventė amžiaus septyniadešimtmetį. Jo nuopelnai ypač ryškūs simfoninėje muzikoje ir pedagoginėje veikloje. Per pastaruosius penkerius metus sukaityvininkas sukūrė simfoninę poemą "Priečiųjų motina", "III sonatą fortepionui", "VIII simfoniją", "Siuitą dviem fortepionams ir mušamiesiems", daug mažesnes apimties kompozicijas. Už jo paskutines dvi simfonijas jam šiemet paskirta respublikinė premija. Nuosekliai tęsdamas J. Gruodžio kompozicinius principus, A. Raciūnas jau apie tris dešimtmečius dėsto kompoziciją. Jo auklėtinį gretoms priklauso kompozitoriai E. Balsys, J. Gaizauskas, V. Klova, V. Paltanavičius, V. Bagdonas, V. Barkauskas, M. Novikas, B. Katavičius.

DAIL. M. DOBUŽINSKIO šimtosios gimimo metinės paminėtos specialia paroda Vilniaus dailės parodų rūmuose. Nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo sukuręs dekoracinių bei kostiumų eskizus beveik 40-čiai operų ir dramos veikalų Kauno teatre. Parodai panaudoti minėtieji eskizai ir sukaityvininko sukurti Vilniaus vaizdai. Parodos atidaryme prisiminimais apie M. Dobužinskį dalijosi buvę jo mokiniai Kauno meno mokykloje — dailininkai V. Mackevičius, V. Palaima, Vilniaus dailės instituto dėstytojas B. Lukošius.

TARPTAUTINIŲ MOTERS METŲ proga Minske surengtoje sąjunginėje dailininkų grafikos parodoje lietuviškos savo darbais atstovavo A. Makinaitė, S. Valiuvienė, A. Skliutauskaitė, B. Žilytė ir A. Skirytė. "LITERATURA UN AKSLIA", Rygoje leidžiamas latvių savaitraštis, paskelbė pluoštą Vytauto Bložės eilėraščių, kuriuos vertė K. Skujeniekas ir I. Zieduonis. Trumpą įvadą apie V. Bložės kūrybą parašė K. Skujeniekas.

V. Kst.

ŠYPSENOS

Geras darbas

— Mamyte, aš šiandien padariau gerą darbą.
— Kokį, sūneli?
— Kai atėjo dėdė Petras, broliukas, jam nematant, ant kėdės padėjo segtuką.
— Tu jį nuėmė?
— Ne. Bet kai dėdė ant tos kėdės sėdosi, aš ją patraukiau...

Pokalbis

Kalbasi dvi damos:
— Įdomu, ką moterys vertindavo vyruose anksčiau?
— Kada anksčiau?
— Tada, kai dar nebuvo išrasti pinigai.

• I galvą atėjo mintis, bet nieko galvoj neradusi vėl išėjo...
Parinko Pr. Alš.

Telegrama

Vyras, būdamas komandiruotėje, veltui bando paskambinti namo žmonai. Telefonas visą dieną užimtas. Netekęs kantrybės pasiuntė telegramą: "Padėk ragelį".

• Labiausiai mėgstami dail. Petravičiaus objektai yra jaunieji ir moterys. (K. Keblys).

Pajieškojimai

Jieškomas Kanadoje gyvenantis Petras Klastauskas, sūnus Karolio. Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi rašyti: V. Bacevičius, 17938 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA.

Prašomas atsiliepti Juozas Jeneilūnas "T. Žiburių" administracijos adresu. Jieškomasis yra augęs Uplytėje, Panėvėžio aps. Jieško jaunystės draugas.

Humoristinį škiec atlieka čikagieškio "Antro kaimo" aktoriai V. Kavallūnaitė ir J. Aleksūnas. "Antrą kaimą" torontiečiai galės pamatyti Anapilio salėje lapkričio 8 d.

Lietuvio pėdos...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kaip rezervas. Pradžioje valdžia priešinosi, nes tai būtų dideli pinigai išduoti, bet Truchano užsispyrimu — per spaudą, pasikaitas ir peticijas buvo laimėta. Huon pušų miškas buvo pripažintas Tasmanijos draustiniu (rezervu) ir pavadintas Olego Truchano vardu. Kas kada nors vartys Australijos žemėlapius, tai ras, kad šie mano žodžiai teisingi.

Baigdamas norėčiau atkreipti dėmesį visų tų, kurie suinteresuoti rinkti medžiagą Lietuvos istorijai. "The World of Olegas Truchanas" knyga turėtų būti įsigyta kiek galima greičiau, nes tai dalelė Lietuvos istorijos tremtyje. Tikėtų visom lietuviškom ir kitataučių bibliotekom. Ši knyga bus gyvas liudijimas apie mažą lietuvių tautą, kuri išaugina didelius legendinius vyrus.

Jeigu kas būtų suinteresuotas šią knygą įsigyti, rekomenduojau kreiptis į Olego Truchano

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauktos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

743-0100

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

Nuosavybių pirkimas ir pardavimas; pirmų ir antrų mortgičių sudarymas

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečdieniais uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO

Svečiai. PLB pirmininkas inž.

Br. Nainys, atskridęs iš Čikagos dalyvauti KLB tarybos suvažiavime, dainų bei taut. šokių šventėje Hamiltone, lydimas KLB pirm. J. R. Simanavičiaus, aplankė Anapilį ir "T2" redakciją. Ta proga painformavo apie PLB ruošą jaunimo kongreso ir kitas problemas. Atitinkamą pranešimą jis padarė KLB krašto tarybos suvažiavime spalio 11 d. Hamiltone. — Alb. Vanagas iš Sault Ste. Marie, Ont., savo atostogų proga lankėsi Torontе, "T2" redakcijoje ir dalyvavo KLB tarybos suvažiavime bei dainų ir taut. šokių šventėje. Spaudai paremti paaukojo \$10.

A.a. Mykolas Užemeckas, buvęs ilgametis torontietis, širdies smūgio ištiktas, mirė Los Angeles spalio 9 d.

Marija ir Petras Venskai iš Sudburio, kurių sūnus geologas žuvo P. Afrikoje, velionies prisiminimui atsiuntė \$50 auką "T. Žiburiams" paremti. "T2" leidėjai reiškia jiems nuoširdžią užuojautą ir kartu dėkoja už auką.

Stasė Malinauskaitė iš Suvalkų trikampio atskrido į Torontą pas sužadėtinį Antaną Zimnicką, kuris čia įsikūrė prieš kelėtą metų.

Jurgis Kaleinikas, punskietis, iškviestas sužadėtinės Natalijos Grigutytės, atvyko į Torontą ir apsigyveno. N. Grigutytė yra atvykusi iš Punsco pas savo seserį prieš porą metų.

CBC televizijos dramos skyriaus vedėjas John Hirsch pranešė, kad Vengrijos televizija MTV ir Montrealio bendrovė "International Cinemedia Centre Ltd." rengia filmą "Jo motina". Dalis filmo bus filmuojama Budapešte, kita dalis Torontе. Vaizduojami imigranto ryšiai su tėvynėje likusia motina. Baltiečių filmo reikalai yra kreiptasi į minėtąjį pareigūną Hirsch, bet iki šiol nėra žinoma, ar tai bus priimtina.

Mylimam Tėveliui

A+A

Broniui Krasauskui

mirus, sūnų TADĄ su šeima nuoširdžiai užjau-

čiame ir kartu liūdimė —

P. ir J. Dovidaičių šeima

Užsienio reikalų ministerijos

PRANEŠIMAS

Kiekvienais metais per du milijonus kanadiečių keliauja į užsienio kraštus, ir kaikurie jų turi sunkumų bei problemų kelionės metu. Bet kaikurie asmenys neapsisaugo ir rizikuoja sugadinti savo atostogų arba tarnybinės kelionės nemalonumais, kurių dažnai jie galėtų išvengti.

Įvažiavimo taisyklės į kitą šalį yra nustatomos tos šalies vyriausybės. Tos taisyklės apima dalį arba visus šiuos dalykus: įvažiavimo ir išvažiavimo vizas, maitą, įvežamą ir išvežamą valiutą, sveikatos liudijimą, automobilio registraciją bei įleidimą, tarptautinį ir vietinį vairuotojo leidimą, sienos perėjimo bei patikrinimo punktus, turistines korteles.

Naujausios informacijos turėtų būti gautos iš atitinkamos šalies ambasados, konsulato arba kompetentingos kelionių agentūros.

Įsidėmėkite — Kanados pasas ir gana dažnai sveikatos liudijimas bei viza yra reikalaujami dokumentai. Be jų galite būti grąžintas sekančiu lėktuvu arba dar blogiau. . . galite būti pasodintas kalėjimas už nelegalų įvažiavimą.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijas

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Geros žinios!!!

Pigiausias persiuntimo būdas!!!

Nei viena bendrovė nesuinteresuota siuntinių taip pigiai, kaip Intertrade Express Corp.

Dabar jūsų giminės gaus daugiau nei anksčiau

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.

GERIAUSIAI DOVANA

LIETUVA

SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

INTERTRADE EXPRESS CORP. jums pirmiau pateirė ir jūsų giminės su tuo sutiko

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad neiešiotum į krautuvę su \$100 ir gautum \$200 ar \$300 vertės prekių ar net daugiau.

Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t.y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

Intertrade Express Corp. mielai gali atsiųsti įrodymus visai nemokamai.

PILNAI GARANTUOTA GREICIAUSIAS PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites

Mokama už specialų rublį \$2.55

SI KAINA APIMA VISKĄ — JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ PRASYKITE MŪSU NEMOKAMU ILLUSTRUOTŲ KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA
Telefonas 982-1530

Labai svarbu! Automobiliai

Garantuotas skubiausias pristatymas.

Prašome rinktis iš šių naujų modelių:

"ZIGULIS" VAZ 2101 \$3574.00

Naujausias pagerintas Eksportinis modelis

"ZIGULIS" VAZ 2103 \$4096.00

Station Wagon

"ZIGULIS" VAZ 2102 \$3939.00

Eksportinis modelis

"MOSKVICIUS" 412IE \$3624.00

Station Wagon

"MOSKVICIUS" 427IE \$4057.00

Naujas, pagerintas

"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 AE \$2600.00

Visos kainos JAV doleriais.

Prašykite mūsų specialių biuletenų su automobilių iliustracijomis.

APARTAMENTAI

VARTOTI DRABUŽIAI

Svarbu žinoti lankytojams iš Sovietų Sąjungos.

Prašykite mūsų specialių biuletenų

Mes turime 26 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258

TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •

• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRUS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą

paprastu ir oro paštu

Dovanos be maito: Motociklai, skl. mašinos, televizijos priimtuvai, šal-dytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavojeis gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiūti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svorų gryo svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai potarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., ISTAIGA Toronto 3, Ontario

Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

Toronto, Ontario

M 6 R 1 X 3

Visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r iki 7 v. v.

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Padėkos savaitgalio proga lietuviams Wasagoje atlaikytos pamaldos — paskutinės šį sezoną.

— Vysk. Antanas Deksnys, dalyvavęs Kanados Lietuvių Dienoje Hamiltone, apšviestas Anapilio sodyba.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse šią savaitę baigiami išlieti naujų paminklų pamatai. Kapinių lankymas — lapkričio 2, sekmadienį, Vėlinių diena.

— Praėjusią savaitę keturias dienas vyko seminaras Toronto arkivyskupijos kunigams. Buvo nagrinėtos ir tautinių parapijų problemos. Plačiai buvo supažindinta su dijakonatu atnaujiniu K. Bendrijoje. Toronto arkivyskupijoje darbuojasi 46 dijakonai. Seminaras vyks dar dvi savaites paskiroms kunigų grupėms, dalyvaujant Toronto arkiv. P. F. Pocock.

— Wasagoje viename stovyklavietės pastate įrengiami 7 gyvenamieji butai, kuriuose galės vasaroti šeimos.

— Telkiami tikybos mokytojai, kurie dėstys pamokas parapijos vaikams.

— Parapijos choras gieda sekmadieniais 11 v. pamaldose, po jų salėje daroma choro repetitija. Choro vedėjas — muz. Stasys Gailevičius.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 7.30 v. r., už a.a. Joną Bleizį, užpr. B. M. Norikų; sekmadienį: 10 v. r. už a.a. Vytautą Plačiakį, 11 v. r. už a.a. Leonardą Garbaliuską ir už a.a. Juozą Simonaitį.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Konfirmandų nutarimu, konfirmandų pamokos bus kas ketvirtadienį (ne penktadienį) 6.30 v. v. šventovėje.

— Šį sekmadienį iškilmingos pamaldos 9.30 v. r. bei sekmadienio mokykla. Po pamaldų Padėkos šventės pietūs Lietuvių Namuose. Ruošia parapijos moterų draugija. Neprašoma išmokos iš tradicinio krikščioniško lietuviško pobūvio. Visi parapijos nariai, par. svečiai bei parapijiečiai nuoširdžiai kviečiami.

— Sveikiname Hamiltono lietuvių, kurie praėjusį sekmadienį atšventė savo 25 metų veiklos sukaktį.

Lietuvių Namų žinios

— Sekmadienio popietę aplankė 160 asmenų. Dalis atsilankiusių atėjo tik apžiūrėti LN, tai valgytojų buvo 143 asmenys. Svečių knygoje pasirašė: St. Masiulis iš Edmontono, Alberto, J. Stanick iš Omahos, Nebraska, Uston Popick iš Huntington Park, Kalif., D. Vėlavicius ir Alf. Valatkus iš Waven, JAV, V. Samuilonis ir J. Pelenius iš Racine, Wisc., K. Karaziya ir K. Serepka iš Čikagos, Edit ir Adolfas Schmidt iš Vokietijos, U. ir U. Petkūnai iš Adelaidės, Australijoje, I. Vilkelienė iš Los Angeles, Kalif., L. ir O. Skaržinskai iš Čikagos, P. Katelė iš Kingstono, Ont., I. Gabalis iš Otavos, Pr. Dulevičius iš Forest Hills, N.Y.

— LN valdyba kviečia Toronto lietuvių atsilankyti į informacinį susirinkimą spalio 19 d., 3 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje. Dalyviai bus vaišinami kava.

— LN Moterų Būrelis kviečia visus lietuvius aplankyti V. Petravičiaus ir I. Šimkienės meno darbų parodą spalio 25 ir 26 d.d. Gedimino pilies menėje.

— Spalio 25, šeštadienį, 7 v.v., Karaliaus Mindaugo menėje, įvyks PL Jaunimo Sąjungos šokiai. Kviečiami visi lietuviai.

— Lietuvių evangelikų padėkos pietūs įvyks spalio 19 d., 11 v.v., Karalienės Mortos svetainėje. Dalyviai prašomi neveluoti, nes pietūs norima užbaigti iki LN informacinio susirinkimo.

— LN popietės su kava svečiai gauna pyragų, kuriuos dažniausiai iškepa lietuviškos moterys. Pastaruoju metu pyragų iškepė ir padovanojo J. Dovydaitienė. Popietės administracija jai dėkoja.

— LN įnašus sumokėjo: Rasa Mažeikaitė \$100, Balys Poškus papildė \$20, Rima Bumbulytė \$10.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

JIESKOMAS KAMBARYS ir virtuvė High Park rajone. Skambinti po 7 v. vakaro B. Tarydūi tel. 534-5615

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydūi tel. 534-5615.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė

2265 Bloor St. W.

kampas Bloor-Durie gatvių

Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai,

pusmetiniai, dažymas, peru-

kai ir t.t. Prieinamos kainos.

LIETUVIAI, DĖMESIO! Š. m. spalio 19, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose

JYVYS

LIETUVIŲ NAMŲ INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Kviečiami dalyvauti visi lietuviai, kuriems rūpi Lietuvių Namų reikalai: ir nariai, ir nenariai.

Dalyviai bus vaišinami kavute.

VALDYBA

KLB Toronto apylinkės valdyba ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga kviečia visus į

III pasaulio lietuvių jaunimo kongreso

ŠOKIŲ VAKARABALIŲ

spalio 25, šeštadienį, 7 v. vakaro, Lietuvių Namuose

Įėjimas — \$3.00, studentams ir pensininkams — \$2.00

- Šokių maratonas su ypatingom premijom
- Kongresinė loterija
- Meninė programa
- Windsor mergaičių kvartetas "Aušra"
- Gros orkestras "Muzika"
- Baras, vaišės
- Bilietai gaunami pas R. Birgelytę tel. 534-7442 ir A. Kuolą tel. 769-7051

SPALIO 26, sekmadienį, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos tarybos suvažiavimo proga rengiamas

simpoziumas-svarstybos:

1. "Lietuvės katalikės asmenybės ugdymas" — prof. dr. A. Janaciūnė
 2. "Lietuvės katalikė šeimoje" — D. Garbaliuskienė
 3. "Lietuvės katalikė visuomenėje" — A. Dumbrienė
- Visa lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti

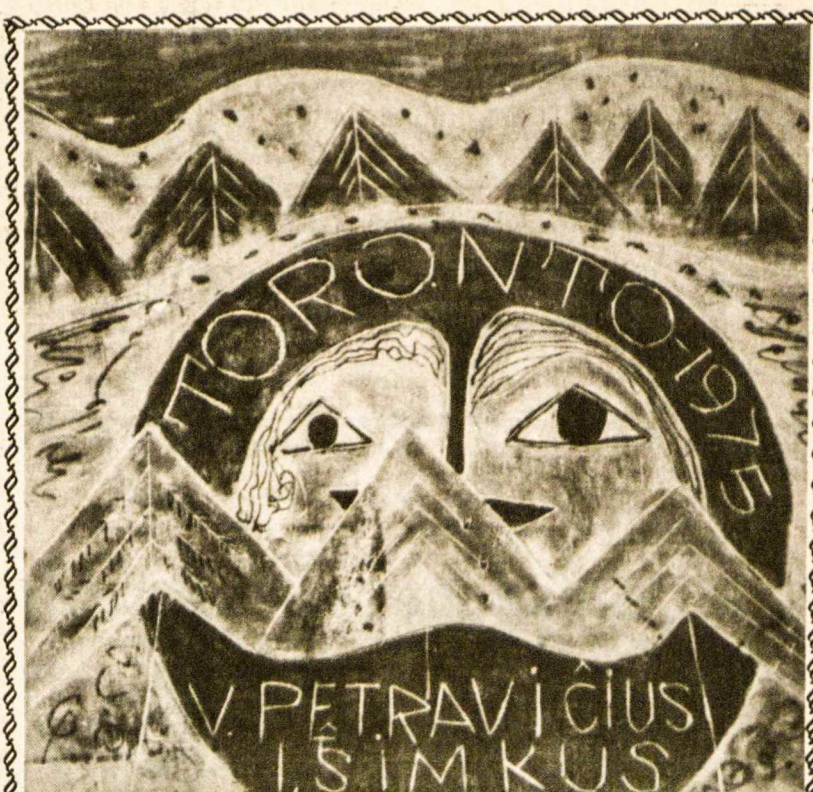
- Meninė programa. Vaišės.
- Pradžia 4.30 val. po pietų.
- Įėjimas — laisva auka

Anapilio balius — lapkričio 8, šeštadienį. Rengia jungtinėmis jėgomis Anapilio taryba, parapija, moterų ir vyrų būriai. "Antras Kaimas" iš Čikagos atliks humoristinę pusantros valandos programą, sudarytą iš įvairių lietuviškų aktualijų, įjungiant ir Kanados lietuvių "problemas". Šokiams gros estų orkestras. Pakvietimais gausiami nuo šio sekmadienio parapijose. Stalai numeruoti. Pagelaujama pakvietimus įsigyti iš anksto. Kaina suaugusiems \$4, moksleiviams bei studentams ir pensininkams \$3.

Apie Toronte gyvenančius muzikus — Daną Pomerancaitę-Mazurkevičienę ir Jurį Mazurkevičių, garsiuosius smuikinius, išsamų straipsnį išspausdino dienraštis "London Free Press" rugsėjo 24 d. Jame sakoma, kad jų išvykimas iš Lietuvos yra sovietų nuostolis, o Londono, Ont., laimėjimas, nes šie žymieji smuikininkai pradėjo dėstyti savo specialybę Western universiteto muzikos fakultete Londone. Straipsnyje apasakota biografija smuikinininkės D. Pomerancaitės, kurios gvybė vokiečių okupacijos metu Lietuvoje išgelbėjo Kipro Petrausko šeimą. Jos tėvai taip pat esą jau Kanadoje. Minimieji smuikininkai dalyvaus KLB Centro rengiamame religinės muzikos koncerte Toronto Prisikėlimo šventovėje lapkričio 1 d., 5 v.p.p.

Pianistė Ida Krehm-Pick, sudidmėjusi M. K. Čiurlionio muzikine kūryba, savo koncertuose atlieka ir jo kūrinius. Atskridusi iš Šveicarijos į Torontą, kur yra gimusi, gyvenusi ir kur palaidoti jos tėvai, ji iškordavo CBC radijui Čiurlionio kūrinį. Kada jie bus transliuojami per radiją, dar nežinoma. Ji yra koncertavusi per Berlyną, JAV, Italijos ir Šveicarijos radijo stotis. Čiurlionio kūryba ji susidomėjo per pažintį su Lenkaičiu Niujorke. Perskačiusi Vorobjovo veikalą apie Čiurlionį vokiečių kalba, rūpinasi jo išvertimu į anglų kalbą. Šiuo metu pianistė gyvena Šveicarijoje.

Lietuvių Dienos proga Hamiltone surengtas krepšinio rungtynės tarp Kovo ir Aušros laimėjo Kovo pasakme 64:45. Šachmatų simultane, kurį davė buvęs Kanados šachmatų meistras P. Vaitonis, pastarasis laimėjo 19 iš 20 žaidimų. Vieną žaidimą pralaimėjo p. Sakui iš Buffalo. Ši simultanė plačiai aparatė vietinis dienraštis "The Spectator".

Dailės paroda

įvyks spalio 25 ir 26 dienomis Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West, GEDIMINO PILIES menėje.

ATIDARYMAS — spalio 25, šeštadienį, 4 val. po pietų.
LANKYMO LAIKAS — spalio 25, šeštadienį, nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v.
spalio 26, sekmadienį, nuo 12 v. iki 5 v.p.p.

Parodą atidarys dail. T. Valius

Rengia — LN Moterų Būrelis

SUVAŽIAVIMO PROGRAMA

Kanados lietuvių katalikų parapijų ir organizacijų atstovų suvažiavimo, įvyksiančio 1975 m. lapkričio 1 dieną Toronte, Prisikėlimo parapijos patalpose, 1011 College Street,

PROGRAMA

- 9.00 v.r. Atstovų ir svečių registracija
- 10.00 1. Suvažiavimo atidarymas: a. invokacija, b. KLB Centro pirmininko žodis
2. Sveikinimai
3. Pranešimai: a. Centro pirmininko, b. Centro komisijų pirmininko, c. parapijų klebonų ar jų įgaliotinių, d. organizacijų bei institucijų atstovų
4. Diskusijos pranešimų temomis
5. KLB Centro rinkimai
6. Bendros diskusijos bei siūlymai Centro veiklai
- Pietų pertrauka
- 13.30 Vysk. Motiejus Valančius minėjimas: a. kun. prof. St. Ylos paskaita, b. ištraukos iš Valančiaus raštų
- 14.30 Religinės muzikos koncertas Prisikėlimo parapijos šventovėje. Programą atliks smuikininkai Y. ir D. Mazurkevičiai, solistas V. Verikaitis ir muzikas J. Govėdas (vargonai)
- 18.00 Koncelebracinės Mišios, dalyvaujant J. E. vysk. V. Brizgiui, prel. J. Tadaraukui ir kitiems kunigams

Pastaba: Visi suvažiavimo posėdžiai yra atviri publikai, tačiau gausus publikos dalyvavimas laukiamas Valančiaus minėjime, religinės muzikos koncerte ir pamaldose

KLB CENTRAS

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijos metinė-tradicinė VAKARIENĖ-

š.m. lapkričio 8, šeštadienį, 7.30 v.v.

- Skani, šilta vakarienė
- BILIJETAI: suaugusiems \$6, moksleiviams bei studentams \$3
- Vertinga didžioji loterija
- Gausi mažoji loterija
- Gera ir linksma muzika

Koncertą ir akademią savo jubilėjinės šventės (25-rių metų sukakties) proga rengia ateitininkai spalio 25-26 d.d. Aušros Vartų parapijos salėje ir kviečia visuomenę dalyvauti. Spalio 25, šeštadienį, 7.30 v.v., koncertinę programą atliks solistai iš Čikagos — Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, sėkmingai koncertavę P. Amerikoje praėjusią vasarą. Akompanuos muzikė M. Roch. Po koncerto — vaišės, bufetas, šalti užkandžiai, šokiai, grojant orkestru muzikai. Bilietai — \$5, moksleiviams bei studentams — \$2.

Spalio 26, sekmadienį, 11 v.v. iškilmingos Mišios AV šventovėje. Po jų visi kviečiami į bendrą agapę — pusryčius par. salėje. Ten kalbės "T2" red. kun. Pr. Gaida tema "Heroininė dabarties kova Lietuvoje". Įėjimas — auksa.

Dainų bei tautinių šokių šventėje Hamiltone dalyvavo ne tik "Gintaro" ansamblis ir abiejų parapijų chorai,

bet ir daug kitų montrealiečių. Dauguma važiavo autobusuais. Kelionė buvo ilga, bet visi grįžo patenkinti gražiai pavykusia švente.

Lituanistinės mokyklos mokytojai savo posėdyje apsvaistė ir nustatė mokslo metų planą. Šiais metais yra sudaryta lietuviškai nekalbančių klasių, kurių moko stud. V. Malciūtė. Į tą klasę priimami visokio amžiaus mokiniai. Tikybą šiais metais sutiko dėstyti kun. dr. F. Jucevičius. Mokytoja S. Ališauskienė padarė pranešimą iš mokytojų studijų savaitės Dainavoje.

Tėvų susirinkimas. Spalio 25 d., 9 v.v., mokyklos patalpose šaukiamas mokinių tėvų susirinkimas. Visų tėvų pareiga dalyvauti ir aktyviai įsijungti į bendrą mokyklos darbą. Kalbėdų eglutė bus gruodžio 14 d. AV parapijos salėje.

Solistė Gina Capkauskienė su prancūzais solistais (tenoru ir bosu) šį rudenį koncertuos šeštadieniais 8 v. v. ir sekmadieniais 7 v.v. Auberge Bertrand puikioje "Tracy" klubo salėje. Čia susirenka daug dainos mylėtojų, ir visos vietos būna užpildytos. Rugsėjo mėnesį atliko jie operų ištraukas ir žymiųjų kompozitorių kūrinius. Spalio mėnesį dainuoja ištraukas iš operos "Traviata". "La Presse" ir "Gazette" įdėjo solistės Ginos nuotrauką ir gerą, platų įvertinimą. Užsakyti stalus vakarienei reikia iš anksto. Tel. 514-743-7951. Susisiekimas patogus (apie 50 mylių į rytus Sorel kryptimi).

Lietuvių jėzuitų provincijolas kun. G. Kijauskas lankėsi Montrealyje. Keliam dienom sustojo poilsui St. Jerome mieste.

Kun. dr. F. Jucevičius svarbiais reikalais išvyko į Čikagą. Sv. Kazimiero parapijiečiai, reikalui esant, gali kreiptis į Aušros Vartų parapijos kunigus.

Jonas Narbutas, AV parapijos jubilėjinio leidinio redaktorius, turėjo širdies priepuolį. Paguldytas į Royal Memorial ligoninę. A.A.

"Litas" per 1975 metus padidėjo daugiau kaip vienu milijonu dolerių ir rugsėjo mėnesį užbaigė su \$6,096,830.75. Paskutinio mėnesio apyvarta 1975-ji metai bus rekordiniai, nes ne vieneriais metais "Lito" prieauglis nebuvo pasiekęs vieno milijono dolerių. — "Litas" šiuo metu moka 9.75% už trejų metų terminuotus indėlius (žiūr. "Lito" nuolatinį skelbimą). — Lygos rudens konferencijoje spalio 3, 4 ir 5 d.d. "Gray Rocks Inn" ir "Mont Tremblant Lodge" "Litui" atstovavo iš valdybos Iz. Mališka ir S. Kęsgaila, iš kredito komisijos B. Piečaitis, iš revizijos komisijos B. Nėdvaras ir iš tarnautojų buhalterė R. Staškevičiūtė. Pr.R.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmeninės	11.0%
Taupomojasis s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	8.5%	Čekių kreditas	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investicijos nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.